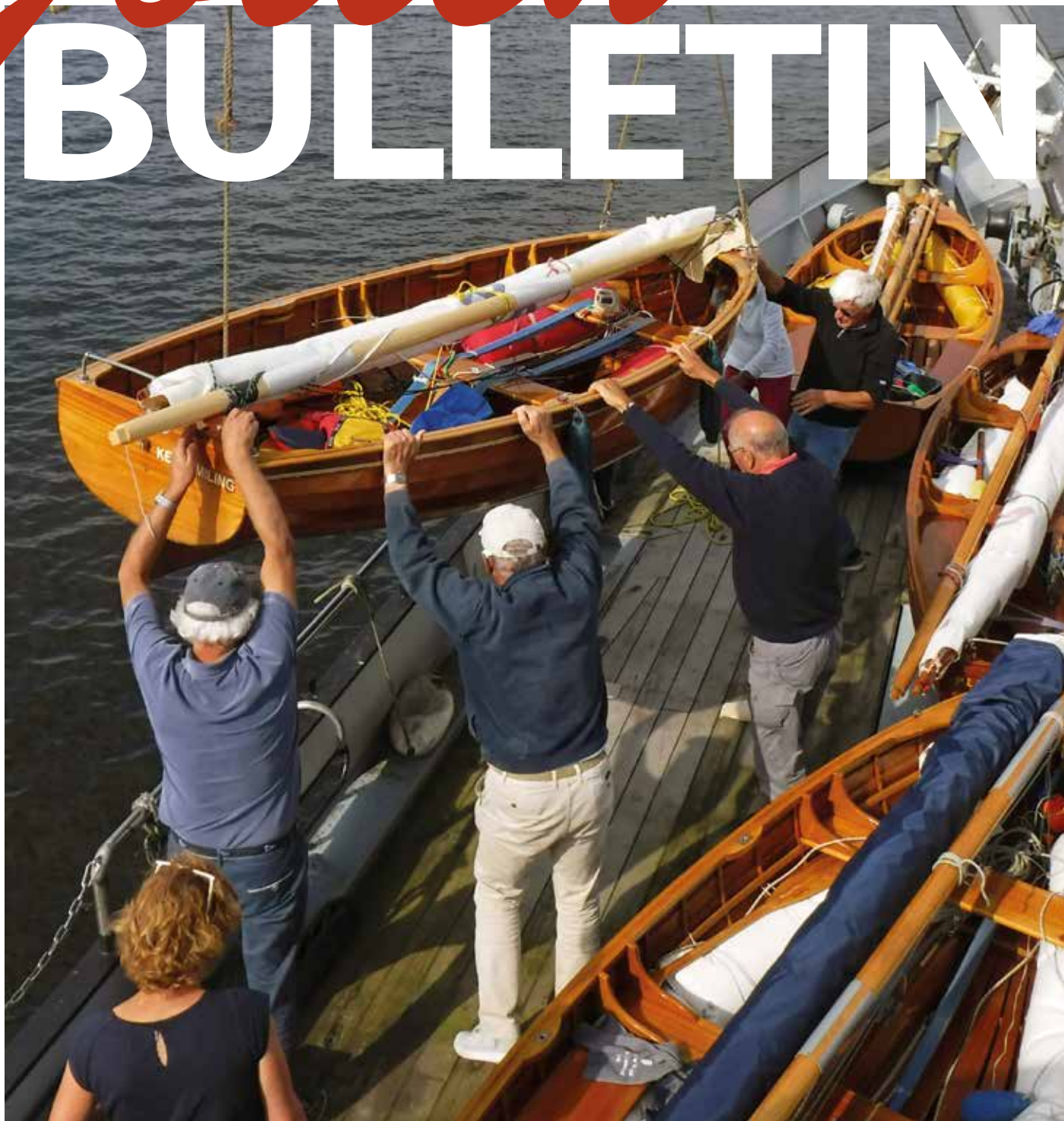

Zollen

NUMMER 14 | 2021
HERFST | WINTER

BULLETIN

**Uniek: per
oorlogsbodem
naar het
NK op De Kaag**

**15 zeilvragen aan
Jaap jongsmā
van Zeilmakerij
Molenaar**

**Marathonraces
en feesten in de
roaring twenties
bij WV Westend**

Jachtwerf van der Meer

Sinds 1911

Nieuwbouw en restauratie van overnaadse houten sloepen, vletten en 12-voetsjollen.

Dealer van Pega-trailers en Harken-beslag.

Gertjan van der Meer

Plantage 32

2377 AJ Oude Wetering

Telefoon 071 331 22 50

Mobiel 06 23 78 23 00

www.jachtwerfvandermeer.nl

gertjan@jachtwerfvandermeer.nl

Wedstrijdzeilen voor de eenheidsklassen is maatwerk. Het model, de snit, de doeksoorten, in alles moet de juiste keuze worden gemaakt.

Met onze kennis en ervaring gecombineerd met de ontwerpsoftware en vooral de feedback van de zeiler, komen we tot een goed presterend eindproduct.

HARD EN HOOG GAAN
Dat is onze passie!

ZEILMAKERIJ MOLENAAR

ZEILMAKERIJ - SCHEEPSTUIGERIJ - SPRAYHOODS/TENTEN

Zeilmakerij Molenaar v.o.f. | Kerkstraat 31 | 9001 AB Grou

Colofon

Het *Jollenbulletin* valt twee keer per jaar op de mat van ruim 350 leden en vrienden van De Twaalfvoetsjollenclub.

De Twaalfvoetsjollenclub

Secretariaat:

Badhuiswal 11, 8011 VZ Zwolle
06-22452164
www.twaalfvoetsjollenclub.nl
IBAN: NL14 INGB 0003 0674 90
BIC: INGBNL2A

Bestuur

Voorzitter: Jaap Wientjes
06-10883706

voorzitter@twaalfvoetsjollenclub.nl

Secretaris: Jules ten Berg
06-22452164

secretaris@twaalfvoetsjollenclub.nl

Penningmeester: Rudy Kuiters
06-51819269

penningmeester@twaalfvoetsjollenclub.nl

Wedstrijdsecretaris: Hero Nieveen
06-51970323

wedstrijdsecretaris@twaalfvoetsjollenclub.nl

Regiocommissarissen

Noord: Vacatur

West: Bert Osborne 06-25066310
ejo@xs4all.nl

Midden: Hero Breuning
06-53990559 herobreuning@gmail.com

Technische Commissie

Fred Knitel 06-53498036
fred.knitel@kpnmail.nl
Frans Smits 06-50653572
franssmits@gmail.com
Luc Ooms 075-6217147
l.ooms@outlook.com
Hero Nieveen 06-51970323
wedstrijdsecretaris@twaalfvoetsjollenclub.nl

Klassencontroleurs

Duuk Dudok van Heel 06-54354727
duuk.dvh@hotmail.com
Donald Schotel 06-53625957
donaldschotel@hetnet.nl

Register

Froukje Daniels-de Bruin
0252-230147 froukjedaniels@hotmail.com
Pieter Daniels 070-3178687
pmt.daniels@hetnet.nl

Redactie

Jollenbulletin: Hero Breuning,
Wietske van Soest
jollenbulletin@gmail.com

Website: Sjouke Dijkstra, Jan Sonnenberg

Jollenpost: Jules ten Berg, Tries Scherpel

Vormgeving Bulletin: Wietske van Soest

Productie: Prespress4u - Wormerveer

Omslag: KWW 'De Kaag', 2 september 2021.
Het voormalig marineschip HMS Waddenzee met acht jollen aan dek is zojuist afgemeerd voor de Kaagsociëteit. FOTO CHANTAL BLOEMHARD

VAN 'T HELMHOUT

HERFST

De herfst is één van mijn favoriete seizoenen.

Naast het zeilseizoen natuurlijk. De natuur zakt langzaam in. Langzaam verdwijnt de uitbundige uitbarsting van de zomer in mist en regen, maar je weet dat de natuur zich al heeft voorbereid op de lente. De winter is slechts een intermezzo.

Nee, ik ga u geen romantische natuurbeschrijvingen voorschotelen. Maar je denkt zo eens wat weg en voilà: eigenlijk is de natuur ook van toepassing op de jollen.

De Houtskoolcup is verzeild en daarmee is het seizoen ten einde. (Die naam roept bij mij altijd enige verontrusting op: houten bootjes en dan houtskool... Sombere herfststemming misschien?)

Sommige zeilers hebben hun jol al met azijn afgenomen en alles weer glimmend, droog en schoon gemaakt. Klaar voor de winterberging. ►

In dit nummer

- 01 Van 't helmhout
- 03 Jollencoaching
- 04 Startlust op 'De Meer'
- 06 CoCootje: Lief voor elkaar
- 07 Ledenmutaties | Contributieherinnering
- 08 Vijftien vragen aan Zeilmakerij Molenaar
- 10 Wedstrijdtraining Loosdrecht
- 11 Vrijbouter light
- 12 In memoriam Adriaan van Liempt
- 13 Even voorstellen
- 14 Sneeker Zeil Olympiade
- 16 Jubileumhit 1989
- 17 Verjaardagscadeau | 60ste Princenhoftocht
- 18 Stormrondje Braassemermeer
- 19 Waterlandtoertocht
- 22 Tips & tricks van Hero
- 23 Sprinten & teamzeilen
- 24 Kaagweek(end)
- 25 De F-boei
- 26 Foto 75ste Schildweek
- 28 Schoonjolzeilen
- 30 Reparatie jol 508 Vooruit
- 31 In memoriam Jan Korswagen
- 32 Jolverhalen: 113, 178 en 572
- 38 Oorlogsvloot
- 40 Mysterie rond foto ontrafeld
- 42 Sparren op de Kaag: NK 2021
- 44 Canadese connectie
- 46 De jollen van WV 'Westend'
- 50 Feestelijk afscheid van Tonny
- 51 Zeilen in Zwitserland
- 52 Avocette: Kluut in de klei

FOTO ED VAN CORTENBERGHE

► Legio plannen over lakken van rompen en rondhout en verbeteringen aan uitrusting en beslag. Mooi werk voor de komende maanden. Terugkijkend op het seizoen valt op dat ondanks alle covidmaatregelen het water wit is gevaren. Er is getraind met professionele trainers, maar ook onderling zijn er doordeweekse wedstrijden en tochten gehouden. Zowel overdag als in de avonden en ook de weekenden waren vol evenementen.

Een belofte voor volgend jaar is dat het sprinten een succes was en voor herhaling vatbaar evenals het teamzeilen dat op Loosdrecht op de woensdagmiddag is uitgeprobeerd. Volgens de wedstrijdsecretaris is teamzeilen de beste vorm van training voor wedstrijdzeilen en daarnaast een heel leuk spelletje. Hij kan het weten want hij was bijna Europees kampioen. Hij heeft daar een geweldig verhaal over trouwens. Misschien voor een andere keer. Besturen betekent vooruitkijken (mijn jol heet niet voor niets Vooruit 😊); we hebben het er maar druk mee.

Voor de komende maanden staat er weer veel op het programma. Eerst de Bestuursplusvergadering (het bestuur met alle functionarissen), de ALV, we evalueren het NK en de wedstrijdkalender en ga zo maar door. Vol goede moed bereiden we het nieuw seizoen voor. En nu alstublieft eens een keer een gewoon seizoen zonder gedoe met virussen en lockdowns, maar met veel plezier en eenheid in de klasse en eenheid in de club.

Namens het bestuur, Jaap Wientjes, voorzitter
06-1088 3706, voorzitter@twaalfvoetsjollenclub.nl ◀

JOLLENCOACHING

De belangrijkste reden waarom ik alweer twintig jaar geleden de Pampus heb verruild voor een jol, was de totale afwezigheid bij de jol van fanatieke spullenbazen, scherpe wedstrijdzeilers en zo meer. De kapiteinspet was geen verplicht onderdeel meer van de wedstrijdinventaris, dus het was een heerlijk eenvoudig bootje. De mast door de doft in de kielbalk, stagen goed vast, zeiltje op en klaar was Kees.

Das war einmal, dat bleek al snel. Met de toetreding van allerlei serieuze zeilers was het met de zo gewenste rust en afwezigheid van problemen wel gedaan. Tegenwoordig moet je de buiging van je gaffel met gewichten meten om een tuig te kunnen bestellen, onderlijk mag verstelbaar, korte op- en neerbanen, vier/vijf wedstrijdjes op één dag en dat was nog niet alles. Zo werd bij de eerste Jolly Midweek in 2014, toch bij uitstek bedoeld als een ontspannen bijeenkomst, het concept van 'coaching' geïntroduceerd. Bij de première was het een nog niet ingevuld begrip, ik had er tenminste geen idee van, maar was niet de

enige. In die tijd klonken welgemeende adviezen van andere coaches variërend van 'koop eens een nieuw tuig' tot 'stook je boot maar op in de open haard'. Dat coachingsniveau leek me nog wel te benaderen. Ik had ook een standaardtip: start op tijd. Een van mijn pupillen leek dat iets te letterlijk te nemen, want tot mijn schrik dook zijn nummer opeens op bij de A-start, dus tien minuten te vroeg voor zijn B. Bij de bovenboei was hij ook nog ver voor, dus dat stemde me wel erg tevreden over de effectiviteit van mijn begeleiding, maar bij de finish bleek mijn leerling van boot geruild te hebben met een van de sterkste zeilers van dat moment. Gelukkig had ik me in dat geval nog niet geblameerd met teksten over de open haard en nieuwe spullen. Het tweede jaar lootte een bekende mij als coach. Nog zie ik hem bleek wegtrekken bij het lootjes trekken op de Vrijbouter. Daarna heb ik me maar beperkt tot de doelstelling dat geen van m'n leerlingen mocht verdrinken en in dat opzicht ben ik met vlag en wimpel voor het coachschap geslaagd die eerste seizoenen. Enfin, mooie tijden toch.

Maar het is tegenwoordig wel erg serieus geworden. In alle regio's zijn trainingen in diverse formaten met gediplomeerde trainers en grondige sessies. Dat is nog tot daaraantoe, maar in toenemende mate beginnen ook op het eerste gezicht aardige mensen fanatiek trainingen te volgen, ja soms zelfs zelf te ontwikkelen inclusief ondersteunend beeldmateriaal voor zelfstudie thuis in de leunstoel. Mijn dilemma: ik wil wel een beetje goed zeilen, maar niet trainen. Anders had ik wel een serieuze boot uitgezocht. Maar als je niet meedoet met dit circus, hobbelt je vanzelf naar de achterhoede, ook niet helemaal de bedoeling. Kortom, een hartenkreet van een bij vlagen enthousiaste maar niet erg fanatieke zeiler. Zullen we stoppen met al die nieuwerwetse zaken en weer gewoon plezierig ontspannen gaan zeilen, en dan bij voorkeur op onze unieke plassenbanen?

Iman Damsté | 821 Meerkoet ◀

32

FOTO'S EIZE HOEKSTRA

Startlust op 'De Meer'

KWS Zomerwedstrijden 3-4 juli 2021

Veel deelnemers, meer dan tweehonderd. Bij de jolletjes was het aantal deelnemers wat matig. Met elf inschrijvers moet dat toch beter kunnen.

Maar wellicht moeten we weer even wennen aan het nieuwe oud. Ook de weergoden hadden het nog niet geheel op orde. Zaterdag werd een wachtdag op wind. Die wind kwam uiteindelijk wel maar toen was het al tegen vieren. Ja en dan zit moeders met het avondeten ofschoon er tot 18.00 uur gestart kon worden volgens het wedstrijdprogramma, werd er niet meer tot starten overgegaan. Maar niet getreurd ook bijpraten heeft zijn tijd nodig. Daarbij was het fantastisch zomerweer en de donkere wolken die zich zo nu en dan aandienen losten boven het meer gewoon op zonder hagel, regen, donder en bliksem. Een flinke hoosbui was misschien wel handig geweest want in de zuidhaven van het starteiland hadden de meeuwen de steigers als hun biotoop geclaimd tijdens de corona-afwezigheid van de Homo Sapiens. Dit

resulteerde in een *Walk on shit*-steiger. Maar goed de zon deed ook goed werk en droge droppings zijn beter dan natte nietwaar?

Zondag vroeg aan de bak. Tien uur starten. Noordoosten wind, vrij pittig, wel een ruime drie. En maar hobbelen in de jol in het kruisrak richting Terhorne, een heel lang kruisrak. De supersuckers beide open. En ook weer een heel lang voorde-winds rak naar Gossepalen.

Daarna weer een zeer lang kruisrak tot halfweg Sybesloot en Herenzijl. Daar werden de langzame bootjes afgevlagd. De startlijn was niet echt lang. Na het startschot ging de individuele teruggroep omhoog. De 861 besloot terug te gaan maar was niet de enige met PMS bleek later. Deze wedstrijd werd gewonnen door Bert Bos in de 859. Hoe dat verder ging kan uw rapporteur niet melden, hij was er te ver vanaf om te zien wat er allemaal gebeurde zo vlak voor de finish van de kopgroep. Floris van der Meer in de 850 bleek een PMS te hebben maar was niet teruggegaan. De *Leeuwarder Courant* meldde de maandag daarop dat

de matadores last hadden van ongeduldigheid. Floris was niet de enige met een overdosis startlust. Dat kostte hem waarschijnlijk wel de eindoverwinning. Die ging nu naar zijn vader in de 674. Die met twee keer twee goed voorin te vinden was. Floris liet in de middagwedstrijd echter zien dat als twee honden vechten om een been, de derde er mee heen gaat. De 861 en de 674 hielden elkaar in het laatste kruisrak goed in de gaten. Floris voer zijn eigen koers en wist in de laatste slag naar de finish zijn vader te pakken. Emiel Westerhof moest het beide wedstrijden alleen doen en dat resulteerde in een derde en vierde plaats. Gerrit Klugkist kreeg ruzie met Aeolus en dat leverde een nat pak op. De rescue was stand-by. Uiteindelijk was de zondag een geweldige zeildag met genoeg wind en zon. Een echte zomerwedstrijd. Ik kon me niet herinneren wanneer ik in een shirtje een wedstrijd in Nederland had gezeild. Er komen nog wat weekeinden: stroop de mouwen maar op.

Durk Zandstra | 861 Wade of Windermere ◀

LIEF voor elkaar

Lieve jolzeil(st)ers,

Jullie, die mij in Kaagnieuws en in het Jollenbulletin volgen, weten dat ik een jolige jollenmeid ben en geen enkel bezwaar heb om met mannen de Kagerplassen rond te varen. Iedere man is welkom om in mij te komen zitten en hoe meer hoe beter (na elkaar graag!). Kun je een klein beetje of heel goed zeilen, dat maakt mij helemaal niet uit. Als je maar op mijn juiste plekjes gaat zitten en aan het juiste lijntje trekt. Dan trek ik aan het kortste en geef mijzelf helemaal over. Ik ben erg tolerant en doe mijn best om iedere zeiler een gevoel te geven dat hij de beste is en altijd al is geweest. En, als hij na een mooie dag mij weer afdekt en een liefkozend aaitje geeft, ben ik supertevreden. (En dan denk ik altijd te horen: wat een supermeid. Natuurlijk.)

Maar... er zijn natuurlijk uitzonderingen. Trouwe lezers en lezeressen weten dat Menno, mijn rechter- en linkerhand, vorig jaar een Kaaglid aan mij voorstelde die enige malen achter elkaar met mij de hort op ging. Ik voelde vanaf de eerste aanraking iets bijzonders. Een oprechte tederheid: WOW! We hadden meteen een waanzinnige klik, het was liefde op het eerste gezicht. Ik keek dan ook telkens uit naar ons volgende slip(way) pertje.

Op een dag had hij opeens een ander. Ergens in Leiden opgepikt. Ik was zo teleurgesteld en vol ludevudu. Ze zag er wel mooi uit hoor, maar ik wenste haar van alles. Van kromme mast tot het openspringen van haar buik door houtrot en alles daartussenin. Zo boos was ik!

Maar goed, dat was vorig jaar. Twee weken geleden lag ik net op mijn plekje op De Kaag nadat Menno mij een mooi likje lak had gegeven in de tent op haven Oost. En warm dat het daar was! Ik weer blij dat Stan (de lieve havenmeester) mij weer in het water legde en mij naar de Kaagsociëteit bracht.

Zoals ik hierboven al schreef: ik lag op de jollensteiger met Menno te wachten op een gast. Tot mijn grote verbazing kwam daar mijn grote liefde aan lopen! Ik snel de andere kant uitkijken natuurlijk. Ik laat me niet zomaar kennen en was nog steeds boos.

Hij vertelde Menno waarom hij met mij wilde gaan varen. Ik dacht gelijk: wat een lef! Maar mijn boosheid veranderde heel snel in verdriet en angst. Hij biechtte op dat zijn Leidse meid niet zo mooi

was als haar buitenkant deed vermoeden, namelijk dat haar kielbalk, mastvoet en heel veel onderbuikdelen volledig gaar waren en niet meer te repareren vielen. Jullie kunnen je wel voorstellen dat ik daar waanzinnig van schrok. Al mijn verwensingen die ik haar in een hele verdrietige, slechte bui had toebedacht waren uitgekomen. Dat was schrikken geblazen. Het zal toch niet waar zijn dat ik? Nee, natuurlijk niet, maar het lijkt er wel op.

Ik had zó met hem te doen. En Menno ook. Wij zaten daar met z'n drietjes op de jollenhelling in het zonnetje met ieder z'n eigen gedachten en verdriet. Hij gaf opeens aan dat hij zijn Leidse meissie weggaf en een andere hobby ging zoeken. Wat?! Bij Menno, en vooral bij mij, gingen alle alarmbellen af. Menno verdedigde uit alle macht onze Kaagfamilie en bleef maar zeggen dat het zeilen top was (vooral in mijn natuurlijk). En toen kwam ik aan de beurt. Met z'n tweetjes de plas op. En hoe! Ik ging hem even laten zien wie ik ben, en meteen kwam weer het oude gevoel boven drijven. Heerlijk. Ik heb tranen gelaten, een laag van tien centimeter in mijn buik. Nou ja, het bleek dat mijn spleetjes uitgedroogd waren. Na een uurtje was ik weer lekker strak en dicht.

Wij hebben niet alleen de goede oude tijden gevierd, maar ook een geweldige dag gehad samen met alle andere jollenzeil(st)ers van De Kaag met tot besluit een stevige borrel. Daarna lag ik héél tevreden op mijn plekje. Moraal van dit verhaal: wees lief voor elkaar. Ook al heb je waanzinnig de pest in iemand, wens hem of haar niet het ergste. Je weet maar nooit hoe het lopen kan.

PS In dit verhaal heb ik het alleen over mannen. Ik hou daarvan, maar ik hoop nog steeds op de dag dat er een dame bij mij instapt. Dan ga ik er een echt feestje van maken, echt waar.

Dikke knuffel,

jullie CoCootje

KWS Heropeningswedstrijden 2020. FOTO WIETSKE VAN SOEST

OVERLEDEN

Jan Korswagen 8 juni 2021
Adriaan van Liempt 8 september 2021

NIEUWE LEDEN

Gerard (G.J.A.) Holla	H. Heijermansstraat 61, 34 51 AL Vleuten	06-22002183	gholla@casema.nl	723 Top Wesselton
Chris Schaap	De Warring 5, 8447 EB Heerenveen	0513-435377	schaap.vanderwoude@gmail.com	875 Tante Bep

WIJZIGINGEN EN CORRECTIES

Louis van Ameijden Zandstra	Geert Knolweg 91, 8501 ZM Joure
Jeanette Blokland	B-lid
Tseard de Jong	740 Tolve
Ineke Kattenberg-van der Velden	Kaagstraat 1, 2361 KM Warmond
Jan Bart Lucas	Burgemeester Ketelaarstraat 15M, 2361 AA Warmond
Bert Osborne	665 Kimmie
Anne Roskam	amroskam@xs4all.nl
Paul en Marlien de Ru-Heijst	Amstel 320-3, 1017 AP Amsterdam
Koen Schelling	koen.schelling@kpnmail.nl
Obbe Siderius	628 Dreadnought II
Piet Velink	739 Majesteit
Firmin Wagemans	611 Capriol
Bernard Wijs	889 Welvaart, verkocht aan Andreas Fuhrhop, Lübeck, Duitsland. Nieuwe naam: Ruth

LIDMAATSCHAP BEËINDIGD

R. Cuperus, Sneek
Jelle de Kruijk, Blaricum
Inge Schols, Zaltbommel
Jeroen Thijssen, Loosdrecht
W.G. Wagenaar-Boukamp, Heerenveen. Jol 723 verkocht aan G. Holla
Willeke Zandstra, Bussum

Voor overige wijzigingen en aanvullingen in het jollenregister zie twaalfvoetsjollenclub.nl. Wilt u zo vriendelijk zijn om correcties en mutaties door te geven aan: secretaris@twaalfvoetsjollenclub.nl? Wijzigingen voor het register kunt u TEVENS doorgeven aan: froukjedaniels@hotmail.com.

Laatste herinnering contributie 2021

Vrijwel alle leden hebben inmiddels betaald. Voor slechts nog circa 25 leden geldt deze herinnering.

De contributie van De Twaalfvoetsjollenclub voor het verenigingsjaar 2021 is als volgt:

Joleigenaar (L)	€ 35,00
Belangstellende (B-lid)	€ 25,00
Donateur	€ 24,00

Gaarne verzoek ik diegenen die dat nog niet hebben gedaan, het bedrag over te maken op de bankrekening van de Twaalfvoetsjollenclub:

NL14 INGB 0003 067 490 onder vermelding van **NAAM** en **JOLNUMMER (L)**, **BELANGSTELLEND (B-LID)** of **DONATEUR**.

Rudy Kuiters, penningmeester

VIJFTIEN VRAGEN

aan Jaap Jongtsma van Zeilmakerij Molenaar

1. Wat maakt een zeil voor een 12-voetsjol bijzonder?

Er zijn eigenlijk drie aspecten die een zeil voor deze klasse bijzonder maken, namelijk: 1. Een rond achterlijk zonder zeillatten, dat is voor een zeilmaker altijd balanceren op het randje; 2. Het is een grootzeil zonder voorzeil, dit heeft een andere vorm dan de grootzeilen met voorzeil; 3. De jol is een relatief zwaar bootje en daarom moet het zeil genoeg bolling hebben om er snel mee te kunnen zeilen.

2. Is het nodig verschillende zeilen te hebben voor een 12-voetsjol? Bijvoorbeeld voor licht, midden en zwaar weer?

Wij streven ernaar om ons allround model ook echt voor alle weersomstandigheden te maken. Ons doel is: niet te veel te hoeven wisselen van zeil en ook geen ander zeil als er met bemanning gezeild wordt. Dit geeft rust in de voorbereiding en tijdens de wedstrijden. Immers, zeilen is al complex genoeg. Voor de echte fijnproevers is er zowel voor heel licht weer en redelijk zwaar weer, een model voor handen waarmee de zeiler juist onder deze omstandigheden het maximale rendement uit het zeil te halen.

3. Wat zijn de verschillen tussen een zeil voor licht weer en een voor zwaar weer?

Allereerst moet je definiëren wat je onder licht en zwaar weer verstaat. Ervan uitgaande dat lichtweer 1 tot 2 beaufort is en zwaar weer 5 tot 6 beaufort. Beide zeilen zijn redelijk vlak gesneden. Immers bij lichtweer wil de wind liever niet worden afgebogen. Bij zwaar weer wil je dat het zeil minder druk/helling oplevert. Dus qua diepte zijn de verschillen niet heel groot. Wel verschilt de plaats van de diepste bolling. Deze zal bij de zwaar weer aanmerkelijk meer voorin zitten. Ook kunnen we accenten in het te gebruiken doek kiezen.

4. Hoe kan je door de spanning op het onderlijk en het bovenlijk te veranderen de bolling en de power van het zeil beïnvloeden?

Allereerst de regel: waar meer spanning komt, daarheen wordt de bolling in het doek getrokken. Dus: trek je spanning op het bovenlijk, dan zal daar doek naar toe gaan, daardoor wordt bolling uit het bovenste gedeelte van het zeil gehaald. Een gevolg is dat de diepste bolling in het zeil iets naar voren komt, maar ook dat het achterlijk meer geopend worden. Hetzelfde geldt voor het onderlijk.

5. Is het echt verstandig om de gaffel die je gaat gebruiken mee te nemen naar de zeilmakerij? Beoordelen jullie dan ook of de gaffel veel of weinig buigt?

Ja wij willen graag de gaffel in Grou hebben. De kromming (kooorde) van de gaffel brengen we dan in beeld. Als wij die kennen, past het zeil optimaal bij de gaffel. Belangrijker is misschien wel om te weten hoe 'stijf' (buigzaam) de gaffel is. Je kunt je voorstellen dat een buigzame gaffel meer doek uit het profiel trekt. Zouden wij daar niet naar kijken, dan gaat het niet goed. Het bovenste deel van het zeil zal dan heel vlak worden met de kans dat het achterlijk er achter 'wegvalt'.

6. Welk type zeildoek raad je aan voor een 12-voetsjolzeil en waarom?

Wij gebruiken in principe twee doeksoorten: 3.8 polykote en 405 RSQ polykote, beide van Contender. De 3.8-versie van dit doek is iets harder dan de 405-versie.

7. Hoe zie je dat een jolzeil aan vervanging toe is?

Je kunt aan het achterlijk van een zeil zien of het is 'uitgezeild'. Het achterlijk wordt het meest op spanning gezet tijdens het zeilen en daar treedt dus de meeste kracht op. De uitgaande hoek van het zeil 'staat dan te dicht' en dat veroorzaakt extra helling van de boot omdat het zeil 'niet goed loost', of het achterlijk van het uitgezeilde zeil gaat klapperen.

8. Hoe kan je het beste een wedstrijdzeil voor een jol in goede conditie houden?

Altijd oprollen na gebruik en de vouwen bij het oprollen er niet uit trekken, dit kan scheurtjes veroorzaken. Of het zeil niet gebruiken (geintje). Het zeildoek blijft een weefsel dat langzaam vervormt bij elk uur dat het gebruikt wordt.

9. Als je een gebruikt zeiltje koopt, hoe kan je dan het beste het zeilnummer wijzigen?

Langzaam en gelijkmatig het bestaande nummer eraf trekken. Dan het nieuwe nummer erin plakken. Zitten er dan nog lijmresten in van het oude nummer in het zeil, dan even met een talk(baby)poeder bewerken zodat het niet meer plakt, maar wel lekker ruikt... Tijdens het zeilen verdwijnt de lijm dan uit het zeil.

10. Kan je een succesvol zeiltje exact kopiëren? Hoe doe je dat?

Een druk op de knop van onze moderne snijmachine, elke baan wordt dan uiterst precies en volgens de juiste file gesneden. Wij kunnen inderdaad honderd procent reproduceren. Al moet ik wel zeggen dat er in elk doek (ook van dezelfde kwaliteit) wel een heel klein verschil in de specificaties kan zitten.

11. Wat voor tell tales heeft de voorkeur in een jolzeil? Draadjes of stroken stof?

Wij gebruiken hoofdzakelijk draadjes. Deze zijn rond en hebben er geen last van dat ze tijdens het opbergen worden gevouwen en daardoor storing veroorzaken bij het 'aflezen'.

12. Wat is het verschil tussen een Molenaar-zeil en dat van de concurrenten?

In die van ons zit een molentje... Nee, we weten wel ongeveer wat de concurrent doet, maar we focussen ons op onze eigen modellen, immers daar hebben we de meeste invloed op. Ook hebben wij ons eigen zeilidee. Daar wijken wij niet vanaf, omdat dit werkt!

13. In Italië wordt gezeild met een 'losse broek': het zeil wordt niet met een marlijn verbonden aan de giek. Wat is het effect op de effectiviteit van het zeil en de snelheid van de jol?

Het hele verhaal valt en staat bij de handling van het zeil. Als je een onderlijk met losse broek goed tijdens het zeilen kan verstellen dan is er voordeel te behalen met een zeil

met een losse broek. Een lossere broek genereert diepte en dus druk, dat is handig bij knobbelig water. Andersom werkt het ook. Bij meer spanning zal het onderlijk dichter bij de giek komen en dus minder druk geven.

14. Er is veel aandacht geweest in het noorden voor de mogelijkheid een zeiltje te reven. Wat voor veranderingen aan het zeil zijn daarvoor nodig en wat zijn de kosten ongeveer?

We hebben daar met Pieter Bleeker naar gekeken. De versterkingen voor het rif worden dan rond de 35 à 40 cm diep in het zeil gemaakt. Dan worden daarin de kousen geperst, die dan de nieuwe hals- en schoothoek vormen. De kosten hiervoor zijn rond de € 110,- inclusief btw.

15. In de winterperiode kan je een nieuw jolzeiltje goedkoper laten maken, welke maanden betreft dat?

Normaal gesproken direct na het seizoen tot meestal 1 december.

Hero Breuning | 877 Maatje

‘Waar meer spanning komt, dáárheen wordt de bolling in het doek getrokken’

HARD EN HOOG GAAN
Dat is onze passie!

de
maatw
snit,
alles m

Met onze
gec
ontwerp
de feed
kome
preste

Wedstrijdtraining Loosdrecht: learning by doing

Op 19 april start de jollenwedstrijdtraining onder leiding van Annemiek Beemster. We zijn met ongeveer twintig deelnemers. Maandagavond is de voorbespreking via zoom en de daaropvolgende gaan we in Loosdrecht het water op.

De deelnemers zijn onderverdeeld in drie groepen: Groep 1 start om 13.00 uur, groep 2 volgt om 15.30 uur en groep 3 begint om 19.00 uur.

Ik heb me opgegeven omdat ik pas sinds twee jaar alleen zeil. Het zeilseizoen is kort, ik wil de tijd zo goed mogelijk benutten en door het volgen van de training kan ik onder begeleiding het water op.

De voorbespreking is opgebouwd met de te verwachte wind, de doelstelling, de theorie en de oefeningen. We loggen in zonder problemen en luisteren naar Annemiek's verhaal ondersteund met tekeningen en filmpjes, we stellen vragen, delen ervaringen en zwaaien elkaar na ruim een uur, met opgedane kennis, bemoedigend gedag.

Inhoudelijk komt er van alles aan de orde. Mijn oren toeteren van nieuwe begrippen: boothandling, telltales, layline, trim, vuile wind en later realiseer ik me dat dit ook een echte wedstrijdtraining is; het bepalen van je strategie, hoe snelheid te houden en met snelheid te starten. Timing is een essentieel onderdeel van het zeilen, het raakt ook aan een andere hobby van mij namelijk muziek en mijn voorkeur voor Jazz.

Na elke bespreking volgt er een bericht van Annemiek in ieders mailbox, het verhaal op papier. Geweldig, de volgende dag kunnen we laten zien wat we hebben opgestoken!

We gaan het water op en daar gaan we; up-down baan, kort rak, lang rak, door de poort heen varen. We zeilen allerlei banen rond de neergelegde boeien. Annemiek coacht ons door de sessie heen. We doen een hazenstart, we leren ruim erin en strak eruit en werken met ons gewicht, we hangen, spelen met de schoten en sturen er op los. Hoe om te gaan met je starthorloge en bepalen hoe je een zo kort mogelijke weg richting de boei aflegt en ook nog welke gate je daarna volgt, voor een beginnende enorme uitdagingen, maar ik zeil, ik zit in de boot en ik leer! Ik krijg meer feeling met de jol en geniet van het water, de wind en het zeil.

De training bestaat uit zes lessen. De digitale sessie kun je op een ander tijdstip nakijken. Vier keer is de middaggroep het water op geweest; een keer te weinig en een andere keer (voor mij twee keer) te veel wind. Bij niet zeilen in de loods met afstand volgens de coronamaatregelen, een extra les met regels en verdieping. Het zeilseizoen is kort, niet altijd zeilweer, en ook zeilen is learning by doing

Annemiek heel erg bedankt, mijn medezeilers en ik vonden het ontzettend boeiend, leerzaam en niet in de laatste plaats gezellig. Want dat hoort zeker bij de watersport, competitie, focus en het spel ineen!

Rianne van den Boomen | 614 Madamke ◀

Vrijbuiters LIGHT

Net op tijd werd er een kleine versoepeling van de coronaregels aangekondigd, waardoor het Vrijbuitersweekend Light kon doorgaan. Dat wil zeggen, dat alleen leden van de Loosdrechtse watersportverenigingen mochten deelnemen. Om die reden was het woord 'light' toegevoegd.

Er werden plassenbanen gevaren, die met de huidige twintig boeien ruim voldoende mogelijkheden bieden voor leuke wedstrijden, ondanks de vele klassen. De finish bij de toren en het vooraf bekend zijn van de starttijden van de middagwedstrijd en maken het Vrijbuitersweekend plezierig en gezellig. Er was een ruime pauze tussen de finish van de eerste en de start van de tweede wedstrijd gepland. Voldoende tijd dus voor de lunch, een eventuele zeilwissel en gezellig samenzijn op de wal bij voorkeur op de eigen vereniging. De BBQ op zaterdag was als vanouds een succes.

Voor zo'n goed georganiseerd evenement hadden zich rond 165 boten, waaronder negentien 12-voetsjollen ingeschreven. Een hele mooie deelname voor alleen leden van de Loosdrechtse verenigingen.

RACE 1

De eerste dag stond er een zwakke ZO-wind. Dat is voor Loosdrecht een lastige windrichting vanwege de eilanden. Er werd gestart in de NW-hoek van de eerste plas en de jollen kregen een iets korter eerste rak naar een bovenboei op de tweede plas nabij boei 8. Henk Wittenberg, Iman Damsté, Patricia Surendonk, Annelize Wreesmann en Duuk Dudok van Heel vormden de kopgroep. Daarna ging het voor-de-wind naar boei 1. Vandaar was het lastig kiezen, omdat de volgende boei achter het eiland Robinson Crusoe lag. Het maakte allemaal niet zo heel veel uit, maar Duuk en Patricia wonnen toch net iets door aan de oostzijde van Robinson

langs te varen. Het laatste halve-windserak naar de finish was af en toe ook nog zenuwslopend, omdat daar door de hoge wal luwten ontstaan.

RACE 2

De jollen kregen dezelfde baan als tijdens de eerste wedstrijd met dien verstande, dat we nu wel het lange eerste kruisrak kregen. Dat had Duuk niet gezien, die daar kostbare meters verloren liet gaan. Ook Iman liet zich kennelijk door Duuk eventjes overhalen, maar ze gingen weer snel in de achtervolging na aanroepen van velen. Henk ging mooi als eerste om de bovenboei, maar in het voor-de-windserak zakte de zwakke wind nog verder in en het was een gok welke kant van het rak beter zou uitpakken. De kopgroep bestond nu uit Iman, Henk, Rina de Nooijer, Ron van Dijk, Annelize,

Patricia, Duuk en Frans Smits. De stuurboordzijde van het kruisrak naar boei 7 achter Robinson bleek nu voordeliger. Uiteindelijk werd Iman eerste, gevolgd door Henk. In het laatste rak deed Frans weer eens zijn ding door op één bootlengte door de lij van Patricia te varen en als zesde te finishen. Knap!

De tweede dag was er geen wind en werd even na 13.00 uur de zaak afgeblazen. Meestal komt er dan meteen wind opzetten, maar nu bleef het gewoon windstil en werden de prijzen om half drie uitgereikt.

Kijk voor de volledige uitslagen op: vrijbuiters.nl of twaalfvoetsjollenclub.nl.

Duuk Dudok van Heel | 753 Pokerdoos ◀

Even voorstellen

Traditiegetrouw stellen nieuwe leden zich voor in het Jollenbulletin zodat we weten wie we zoal op het water en op de wal kunnen tegenkomen. Waarom worden deze (aspirant-)jollezeilers lid? De redactie voelde nieuwsgierig de nieuwkomers aan de tand.

Chris Schaap | 875 v/h Fulmares 2, nu Tante Bep

In het voorjaar 2021 'gevalen' voor de Fulmarus 2, gebouwd door Chris Slagmoolen.

Leren zeilen in punters, inderdaad, ook geen fok. Daar leer je goed van manoeuvreren. In 1970 getrouwd en met mijn echtgenote een kajuitjachtje aangeschaft, een Dutch Dandy, een ontwerp van Van Hoëvell. Een niet zo vlotte zeiler. Tijdens de Sneekweek 1972 een ander kajuitjachtje gekocht. Een houten boot van 8 meter, gebouwd door Adrie Raavé, de echtgenoot van Bep Scherpel. Bijna twintig jaar mee gevaren.

Met Adrie en Bep Raavé zijn wij altijd zeer bevriend gebleven en 'tante' Bep was de lievelingstante van onze kinderen. In 1990 overgestapt op ronde jachtjes. Dat was andere koek. Duims eikenhout. Inwateren in het voorjaar. De boot had een zeer voordelige TVF en na het wennen aan het gedoe met zijswaarden en een helmstok die geen seconde losgelaten kon worden, hebben we nog wat mooie prijzen bij elkaar kunnen zeilen. Overmoedig geworden hebben we in 1996 een Fjouweracht-tjotter laten bouwen. Dat zeilde niet vanzelf. Vier meter tachtig lang en bijna dertig vierkante meter zeil. In 2014 is deze boot verkocht. Vervolgens een motorboot van plastic gekocht. Advies: doe dit

niet. Motorbootvaren is niet leuk en plastic stinkt.

Hierna een overnaads houten vletje, type Klein Duimpje, aange-

schaft. Heel mooi, maar alles net te krap. Dit

voorjaar de overstap gemaakt naar de 12-voetsjol. In

de zomer roei ik naar believeen zo

veel en zo lang als ik wil met de

875 Tante Bep. Die naam is nu ook duidelij-

lk. In het voorjaar takel ik de boot omhoog en heb

al het houtwerk op ooghoogte. Het openwippen van een nieuw blik bootlak is een verslaving.

Op de wedstrijdbanen zult u mij niet tegenkomen, dat zit er helaas niet meer in. ◀

Gerard Holla | 723 Top Wesselton

Mijn naam is Gerard Holla, 77 jaar. Mijn jeugd heb ik doorgebracht in Abcoude, waar ik mijn eerste zeilervaring heb opgedaan bij de plaatselijke zeeverkenner in een Lelyvlet. Deze vletten zijn nog steeds populair bij de scouting. Mijn eerste eigen zeilboot was een 16-kwadraat. Bij een van mijn zeiltochten op de Loosdrechtse Plassen zag ik een veld Pampussen zeilen. Ik vond al die Pampussen bij elkaar geweldig mooi en begon plannen te maken voor de aanschaf van zo'n boot.

Bij het Verbond heb ik toen een bouwtekening gekocht, deze eerst bestudeerd en contact opgenomen met Gert Lamme voor advies, zodat ik zelf de Pampus kon bouwen. Ik ben in mijn vrije tijd aan de slag gegaan en vier jaar later was mijn Pampus klaar. Ruim dertig jaar heb ik daarin met veel plezier wedstrijdgezeild.

Het werd voor Corrie (mijn partner) en mij fysiek te zwaar op den duur dus heb ik de Pampus in 2018 verkocht. Toch wilde ik

blijven wedstrijdzeilen dus een logische stap zou zijn het bouwen van een 12-voetsjol. Mijn achterban was echter niet zo gecharmeerd van het idee dat ik me een jaar in mijn werkplaats zou opsluiten, dus ging ik op zoek naar een goede gebruikte jol.

In het Jollenregister heb ik een aantal jollen opgezocht die niet meer in de wedstrijduitslagen voorkwamen van de laatste vier jaar. Een van deze boten was de 723.

Ik heb de eigenaar gebeld en gevraagd of de jol te koop was. Hij liet me weten dat de jol in uitstekende staat verkeerde, hij wel dacht aan verkopen maar nog twijfelde. Ik heb toen met hem afgesproken dat ik na een jaar nog eens contact zou opnemen.

Inderdaad na drie jaar, een paar telefoontjes en een bezoekje aan Heerenveen, mag ik me de trotse eigenaar noemen van een hele mooie 12-voetsjol. ◀

IN MEMORIAM Adriaan van Liempt 1942 – 2021

cijfertjes op de juiste plaats te voorzien. Er zijn heel wat werkvergaderingen over dit onderwerp geweest onder zijn enthousiaste leiding. Het waren altijd gezellige middagen en avonden vol humor en met vele grappen.

Deze werkvergaderingen vonden wisselend plaats bij één van de TC-leden thuis en vervolgens werden de door ons voorgestelde correcties voorgelegd aan het tekenbureau en de verbondsmeter in het kantoor van het Watersportverbond in Utrecht. Dat proces ging net zo lang door totdat wij tevreden waren. Als voorzitter en woordvoerder van de TC deed hij altijd verslag op de jaarvergaderingen van de Twaalfvoetsjollenclub. Na afronding van deze grote klus en nadat de talloze wijzigingen, voortvloeiende uit de Technische vergadering van eigenaren van begin 2016, in de klassevoorschriften verwerkt waren, heeft Adriaan in 2017 zijn voorzitterschap overgedragen aan Pieter Bleeker. In 2015 heeft hij de cursus klassencontroleur gedaan en heeft bij diverse NK's gecontroleerd, zowel bij de 12-voetsjollen als bij de Valken. Daarnaast heeft Adriaan zich voor vele andere zaken ingezet, zoals protestcommissies en wedstrijdorganisatie vooral voor zijn eigen Alkmaarse Roei- en Zeilvereniging, de ARZV. De Alkmaardermeerweek was heilig voor hem. Als er elders op dezelfde data wedstrijden werden georganiseerd, die het aantal deelnemers voor de Alkmaardermeerweek zouden kunnen verminderen, kwam hij in 't geweer. Adriaan was een vrolijke, bedrijvige, altijd even enthousiaste en gekke vent. De Twaalfvoetsjollenclub is hem heel veel dank verschuldigd en wij zullen hem en zijn bulderende lach missen.

Duuk Dudok van Heel

Op 8 september is Adriaan plotseling uit het leven weggerukt. Hij werd het slachtoffer van een zware hartaanval. Pogingen om hem te reanimeren mochten niet meer baten.

Met Adriaan is een markant twaalfvoetsjollenlid heengegaan. In 1990 begon Adriaan in de jol 533, die in 1997 vervangen werd door de gloednieuwe 787. In 2010 werd de 787 verkocht, omdat Adriaan last kreeg van zijn heup. Wedstrijdzeilen was niet zijn sterkste kant, maar wel het meedoen en het regelen van alles eromheen. Adriaan was een actief lid van de Twaalfvoetsjollenclub. Hij heeft enige jaren de berekening van de jaarprijs op zich genomen. Hij heeft als secretaris in het bestuur gezeten en werd daarna lid van de Technische Commissie (TC), waar Hein Daniels toen voorzitter van was. Na het overlijden van Hein werd Adriaan bijna als vanzelfsprekend voorzitter van de TC. Vanzelfsprekend, omdat Adriaan heel goed en makkelijk kon spreken, doorspekt met de nodige humor. Tijdens de laatste jaren van zijn voorzitterschap kwam er heel veel werk op de TC af omdat er door het Watersportverbond een ander niet compatible softwaretekenpakket in gebruik werd genomen. Daarbij kwam Adriaans technische kennis en hoe tekeningen van de 12-voetsjol in elkaar moesten zitten goed van pas. Ik kan mij nog herinneren dat diverse TC-leden dagen bezig zijn geweest om de nieuwe tekeningen van de juiste

SNEEKER ZEILOLYMPIADE

Spedopleiding jolzeilen

TEKST TSEARD DE JONG | 740 TOLVE | FOTO'S EIZE HOEKSTRA, WIETSKA VAN SOEST

Met het besluit om 12-voetsjol te gaan zeilen begon er een nieuwe fase in mijn leven. Eerst moest er een geschikte boot worden gevonden en gekocht. Het besef dat ik het graag goed voor elkaar heb, zorgde ervoor dat ik een aantal boten voorbij liet gaan.

Daardoor was ik het eerste jaar alleen maar met opknappen bezig. Uiteindelijk viel de keuze op jol 740. In mijn ogen een prima bootje, maar een bevriende jachtbouwer vond dat er wel wat lak op de buitenkant kon: "Doe dan zes lagen en goed tussendoor schuren!" Weken later vond ik het resultaat heel aardig, maar mijn vriend de jachtbouwer vertelde me dat het wel een paar jaar duurt voor je goed kunt lakken. Vervolgens ook de binnenkant gedaan.

Toen begon het optuigen. Gelukkig ken ik een dorpsgenoot die ook al lang een jol heeft. Hij weet precies hoe dit wonderlijke bootje opgetuigd moet worden. Vooral hoe het werkt met de gaffel en hoe je de "boe-lijnen" (mijn kleindochter!) moet bedienen.

De eerste keer zeilen in de 12-voetsjol was pure verbazing. Het is klein en wiebelig, overal zitten spantjes en harde randen en na de eerste keer heb ik gelijk een hangbroek gekocht. Ik weet nu waarom mijn kinderen die in de Optimist nooit vergaten. Mijn rug en de achterkant van mijn dijbenen voelden beurs en zagen blauw!

Gelukkig wordt op het meer bij mijn thuishaven Grou op de donderdagavonden een jollentraining georganiseerd; een mooie gelegenheid om af te kijken hoe iedereen het doet en hoe je je zeil er een beetje netjes bij krijgt. Om alles goed strak te trekken kwamen er gelijk een paar blokken bij.

Op de jollensite ook alle artikelen bekeken. Een roll tack schijnt mogelijk te zijn, maar bij mij lijkt het er nog niet op.

Na wat trainingsavonden is er dan,

als substituuat voor de Sneekweek, de Sneeker Zeil Olympiade.

Er zijn flink wat inschrijvingen, waarvan twintig 12-voetsjollen. De zaterdag begint gelijk met een stevige wind; sommige jollen verschijnen met een extra bemanningslid aan de start. Mijn vrouw Rineke heeft echter mij vanaf het begin af verzekerd om de 12-voetsjol als een strikte eenmans-/vrouwsboot te beschouwen. Ik ga dus alleen. Dat betekent gelijk het eerste kruisrak voortdurend buitenboord hangen maar desondanks de boot steeds voller te zien lopen. Ik had nog geen gelegenheid gehad om met de zelflozers te experimenteren, maar in een rustige vlaag lukt het toch om ze beide open te krijgen en al vrij vlot is de kuip weer leeg. Later is me verzekerd dat het supersuckers zijn, en dat deden ze ook.

Verder is zo'n eerste wedstrijd in de jol een spedopleiding. Er gebeurt van alles wat je niet voorzien hebt: gaffel aan de verkeerde kant van het want (lijntje aanbrengen adviseert Leen van Willigen); niet goed met je voeten onder

de hangband (elastiekje aanbrengen); in een vlaag het water over de boeg zien komen (hééél snel achterop gaan zitten), en nog veel meer.

Uiteindelijk werd ik op afstand tiende van de elf gestarte bootjes en was ik vol goede moed om het geleerde de volgende dag in praktijk te brengen. Maar helaas: het blies zeker 6 bft en in de vlaggen nog harder. Meerdere boten voeren dan ook met extra bemanning of een gereefd zeil. Dus niet gestart maar wel alvast met de zeilmaker overlegd om een rif in mijn zeil te laten maken. Anders zou het wel eens te vaak niet starten kunnen worden en daar pas ik voor.

Op maandag weer een stevige wind maar wel van wal. Maar voor ik de startlijn bereikte alweer een flinke klots water in de boot. Volgende keer beter en dan beter voorbereid.

Het was een leuk en gezellig weekend! En ik heb van veel mensen veel geleerd.

Uitslagen op twaalfvoetsjollendub.nl

‘Na de eerste keer zeilen in een 12-voetsjol heb ik meteen een hangbroek gekocht’

Winnaars Emiel en Eric-Jan Westerhof, 742 Walvisch

Bij het opruimen van haar kasten kwam Froukje Daniels het fraaie lied tegen dat Guus Moes bedacht voor het 75-jarig jubileum van de jollen op De Kaag in 1989. Hij schreef de tekst op *De Voetbalmatch* van Louis Davids. Tries Scherpel maakte er de sprekende tekening bij. Het lied gaat zo:

*Laatzat zat ik op een terrassie fijn te sitte,
Op de Kaag, met al die bootjes in de son,
komt er plotseling een kerel bij me klitte,
die zei dat ie me van vroeger nog wel kon.*

*Aij segt hé Kees, heb jij sin soms in een
wedstrijd,
want voor mijn heb je precies een goed gewicht,
ik seg, nou maar dat sal mijn dan toch verbaze,
want voor bokse was ik te licht.*

*Aij segt nee, ik moet meteen een wedstrijd
seile,
en ik heb bemanning nodig voor me jacht,
nou daar ben ik toch wel effe in gevloge,
want wat toen gebeurde had ik niet verwacht.*

*Eerst toen voeren al die bootjes door mekare,
ik seg, Jan waar gaan we nou zodalijk heen,
hij segt, we moete eerst drie boeien ronden,
en wie het vlugste is, die is de nummer een.*

*Een later ging die kerel op ons schiete,
ik seg, Jan, die boot van jou krijgt toch geen
gat?
Het is heus niet zo dat ik bang ben voor het
water,
maar ik heb al 'n knipkaart op 't Suiderbad.*

*Een later, nou toen voeren we heel rustig,
met z'n alle naar zo'n kleine witte ton,
en m'n vriend die kwam meteen een eind
naar voren,
ik seg, Jan, ik wist niet dat je 't zo goed kon.*

*Nou we waren mooi als eerste bij de C-boei,
segt een vent schuin achter ons: ga wat
opzij,
ik seg, Jan, je laat je hier toch mooi niet naaie,
we waren eerst, ik laat die druuloor niet voorbij.*

*Nou, toen ben ik bij die vent aan boord
gespronge,
en toen heb ik hem gesegd wat 'k daarvan dach,
en dat bleek ie later met me eens te weze,
want toen hees ie zo een kleine rooie vlag.*

*Later voeren we heel rustig langs het
Kaaagdorp,
en toen wou er weer een hufter ons voorbij,
nou ik smoeste met een vriendje in een
speedboot,
en die sleepte hem toen in de Balgerij.*

*Om nog veel meer narigheid te voorkomen,
heb ik toen tot alle anderen gesegd:
dat de volgende die naast ons wilde komen,
door mij persoonlijk met een riem werd
neergelegd.*

*Nou toen kwamen we het eerste bij de
eindstreep,
en mij vriend stuurde zijn bootje aan de kant,
even later kwamen alle concurrenten,
heel erg leuk
met al die vlaggen in het want.*

*Toen moest ik voor de protestcommissie
komen,
dat is een tafel met drie kerels in een pak,
die twee buitenste die waren echt wel aardig,
maar die middelste dat was een grote zak.*

*Aij segt zoiets kunt u op de Kaag niet maken,
en hij wou voorbij, dat is toch heel geen stijl,
maar hij bleef er elke keer weer over sijken,
en toen stopte ik zijn bek dicht met een dweil.*

*Nou daar is toen grote heibel van gekomen,
want ik sei die vent die heb me steeds
gezocht,
maar me vriend se naam was toch mooi naar
de knoppen en z'n bootje heb ie toen meteen
verkocht. ◀*

BRON: 'TUSSEN WAL EN SCHIP', KAAGNIEUWS 1989
ILLUSTRATIE: TRIES SCHERPEL

60ste Princenhoftocht

Georganiseerd door KVZ Oostergoo op 3 en 4 juli 2021

Een leuke traditie in het noorden van het land is het zeilen van de Princenhoftocht. Dit is een wedstrijd die gestart wordt op het Pikmeer in Grou. Vervolgens zeilen de boten een route via de nauwe doorvaart, de Tijnje naar de Wijde Ie en de Sytebourste Ie door de slootjes naar het dorp Earnewald. Daar wordt gefinisht en geluncht. In het begin van de middag wordt er opnieuw gestart voor het tweede deel van de route (terug naar Grou). Het leuke van deze wedstrijdtocht is, dat er diverse luwten gepasseerd moeten worden en, als de wind ongunstig staat, gelaveerd in de nauwe slootjes. Een ervaring die voor vele zeilers een onvergetelijke gebeurtenis is.

Het aantal boten dat voor de wedstrijden inschrijft neemt helaas sterk af. Zo ontbraken de Valken, de 16 m²-klasse, de Flitsen en vele andere klassen. Dertien 12-voetsjollen hadden ingeschreven voor de Princenhoftocht en de wedstrijden op zondag. Voor de gelegenheid hadden Wim en Marcel Bleeker besloten ondanks de zwakke wind hun partner mee aan boord te nemen. Hero Breuning had zijn jol uitgeleend aan zijn zus Margot (in de hoop dat zij ook een jol gaat kopen). Om aandacht te geven aan de coronaslachtoffers, onder wie jolzeiler Bert Hamminga, voeren de jollen met een zwarte vaandel aan de gaffel. Door de lichte wind en de luwten veranderde het

beeld in de wedstrijd voortdurend; er werd veel gewisseld van plaats. Na een uur of drie werd de wedstrijd ingekort en werd besloten om 's middags niet te starten. Floris van der Meer (850) werd eerste, zijn vader Erik van der Meer (674) tweede en Pieter Bleeker (888) derde. Vervolgens werden alle jollen met twee motorbootjes naar Grou gesleept. Jammer genoeg was er zondag 4 juli helemaal geen wind en werden de wedstrijden afgelast.

Hero Breuning a/b motorsloep Holadiee

‘Voor mijn verjaardag kreeg ik van mijn broer Hero zijn 12-voetsjol mee’

Op 3 en 4 juli waren de wedstrijden van KVZ Oostergoo met zaterdag de Princenhoftocht. Voor mijn verjaardag kreeg ik van mijn broer Hero zijn 12-voetsjol mee. Het was mijn eerste wedstrijd in een 12-voetsjol (ben Valkenzeilster). Het was wel even wennen. Schootvoering, overstag gaan, gaffeltje... Met de Valk vaak de Princenhoftocht gezeild, dus ik kende de weg. Hero maakte foto's vanaf de sloep Holadiee.

Het was fantastisch al was er weinig tot geen wind. Soms ging een jol met twee mensen erin mij voorbij. Als er wind kwam, ging ik weer sneller. We werden gelukkig afgetoeterd bij het eind van de Folkertssloot, waar we dol werden van het laveren en waar snelle schepen met hoge golven langs kwamen. Ik kreeg veel complimenten van mensen die de boot zo mooi vonden. Daarna een sleepje weer naar Grou waar een praam met band door ons werd ingehaald. Gezellig!

Ook de borrel en prijsuitreiking op het starteiland met het volledige KVZ Oostergoo-bestuur in blauw pak, wit overhemd, verenigingsdas en pet met gouden rand. Apart! De winnaars kregen een mooie medaille. Goedkoop voor het bestuur want in de 12-voetsjol zat één persoon. Met het eten bij Amicaal een bijzondere dag.

Margot Knegetering-Breuning a/b 877 maatje ◀

Stormrondje

In het vorige Jollenbulletin schreef Greet Tims over haar (jeugd)herinneringen aan de 12-voetsjol. Het verhaal had nog een staartje: het avontuur van Greet en haar bemanning tijdens noodweer op het Braassemermeer.

De 277 met gereefd zeil, Kaagweek 1960. FOTO TOM KROEZE

Op bovenstaande foto ligt de 649 van Hans van der Meer achter mij in het stormrondje tijdens de Kaagweek 1960. Nu vind ik het leuk om te vertellen dat 36 jaar later tijdens een wedstrijd op de Braassemermeer, de 649 van Hans van der Meer en de 277 in 1995 de twee enige boten die nog zeilden. Mijn bemanning, Lies van Beekum, zei op een gegeven moment toen we bij de molen de boei ronden: 'Kijk nou eens, er is helemaal niemand meer achter ons!' Ook van de andere klassen was iedereen verdwenen. De meeste boten waren omgeslagen of hadden een gebroken mast of gescheurde zeilen of waren volgelopen teruggekeerd naar de haven. Maar de 649 van Hans ging voor ons de boei om en wij twee vrouwen in de 277 erna. Wij uiteraard gereefd. En wij maar doorstampen en uiteindelijk bij de laatste boei, nu vóór Hans - er was wel een volgboot vanwege dit noodweer met jollenmensen die ons aanmoedigden bij de laatste boei -, maar o, o het laatste voor-de-windse rakje naar de vereniging was op de gijp over bakboord. Nou dachten we, nú gaan we ten onder! Maar nee, we scheerden rakelings langs de bakboord finishvlag en stoven achter het startschip langs om een stormrondje te maken en de haven over stuurboord binnen te komen, waar we met een daverend applaus werden begroet. Hans van de Meer en zijn zoon Gertjan kwamen ook wat later binnen, uiteraard met vol tuig. Ik vroeg naar hun ervaringen, want ik had ze eindeloos zien pompen om de boel overeind te houden. Hans zei na afloop: 'Ach: ik wou die 'meiden' niet alleen laten! Tof, om nooit te vergeten! En dat ruim 45 jaar na dato wat resulteerde in de eerste prijs Na-Braassem.

Greet Tims, Hoevelaken ◀

WATERLAND toertocht

17 juli 2021

SCHUITENVAARDERS | Een voorbereidend bezoekje aan 'De Die', die unieke kleine vereniging aan de Holysloter Die, leek verstandig: er zou op de toertochtdag erg krap ruimte zijn... Eén week tevoren fietste ik dus op een zomerse middag over de Schellingwouder brug langs Ransdorp naar de Poppendamergouw, dat smalle dijkweggetje tussen de weilanden waarlangs aan een hek rammelende skeletten je herinneren dat alles (zelfs een twaalfvoetsjol) vergankelijk is. Ik trof tot mijn aangename verrassing bij het hek van de vereniging ons aller gastheer en organisator Willem (629), die net zijn jol had afgeleverd en gecontroleerd had dat de vereniging er klaar voor was, en even verder zag ik het stille beeldschone haventje met een lange steiger naar de Die, waar het enige geluid van een merel en een waterhoen kwam. Het was voor mij een nuttige tocht want op de heenweg waren overall wegens werkzaamheden fietspaden en bruggen afgesloten, zodat ik alvast op de terugweg een versperringsvrije route voor de volgende week kon voorbereiden. Tussen open water, sloten en weiden fietste ik begeleid door vogelzang terug: wat is het Noord-Hollands polderlandschap toch bijzonder!

Ik was klaar voor de GROTE DAG... en toen, de 17de, was het zelfs nóg mooier weer: warm, wind precies goed, niet-teveel-voor-je-eentje-en-toch-ook-net-genoeg-voor-twee, en stralende zon. Een heldere lucht met zo hier en daar een beeldschone Weissenbruch-wolk erin omdat je met zó veel hemel boven zo een plat grasland in die enorme blauwe koepel wel een accentje kan gebruiken.

Het noodlot had al weer jaren geleden beslist dat ik (ex-803) slechts als figurant op de platte volgboot mee zou kunnen varen, maar in wát een uitgelezen gezelschap: naast de geroutineerde schuitenschipper Wouter waren dat Wietske (ex-834) onze klasse Rembrandt-onder-de-fotografen en beeldredacteur van het eeuwboek, Marga die haar Theo (897) in zijn splinternieuwe zelfgebouwde jol en alle andere deelnemers filmde en van wier verslag wij nu allemaal inmiddels mee mogen genieten, Lies oer-Haarlemmer jollenzeilster en meest ervaren bemanning aller tijden (oud-642 en zie het eeuwboek blz. 139), en Bertie 'eeuwig' steunpunt achter Tom (380) onze historisch achttmaal gelauwerde jollenkampioen en twee op haar volgende zeilgeneraties. Naast dit passagiersvervoer zou onze schuit ook waar dat nuttig was als sleepschip fungeren en verder werd de jollenvloot begeleid door de bombard van Fred (718) en Emmy.

Willem (629) heette iedereen welkom en besprak de route, de hindernissen en de rustpunten. Voor de tocht van de jollen zelf moge ik naar het verslag van Anton (291) verwijzen...

Wij, de schuitenvaarders, bewonderden de jollen en het waterlandschap, genoten, keken hoe handig de zeilers hun jol door een ophaalbrug loodsten en voor vaste bruggen de mast streken, roeiden, peddelden en weer verder zeilden. Schipper Wouter sleepte zo nu en dan lange slierten jollen door tegende-windse sloten en bracht ons na rustpauzes bij de theetuin van

Overleek en op de wallekant van het Havenrak in Broek veilig thuis bij 'De Die'. De jollen dwarrelden van heinde en ver weer het haventje binnen en streken hun zeil.

Het was zoals altijd weer een genoegen en voor mijzelf een dierbare en aangename herinnering hoe moeiteloos het aftuigen, uithalen en op de trailer trekken dan met onderlinge hulp gebeurt terwijl de avonturen van de dag uitgewisseld worden. De 'borrel' werd verluchtigd door een toelichting van onze perfecte gastheer Willem op het verdere programma tot en met het diner, door de laatste woorden van onze onvolprezen organisatie-parels Lia (753) en Jacqueline (745), en door Hans (411) die in zijn lofredede iedereen welsprekend bedankte voor de fantastische dag. De verrukkelijke salade, pasta en 'toe' van de (professionele) hand van een van de 'Die'-leden ging er moeiteloos in, de stemming was geanimeerd en de dag kon wat mij betreft niet lang genoeg duren.

Maar toen opeens: het was zover! De avond viel en in minder dan geen tijd werden de gastheren door ieder persoonlijk nog eens hartelijk bedankt, waren de trailers aangehangen en was iedereen intens tevreden na deze unieke zeildag weer onderweg naar huis. De 'Die'-leden konden het slagveld overzien - zij hadden ieders harten gewonnen -, de wegvallende avondwind trok nog een rimpeltje over het water en de kikkers hervatten hun lied.

Wat een prachtige Waterlandtocht 2021!

Dolph Blussé ▶

LIEFLIJKE DOORKIJKJES | Even voorstellen: m'n ouders hadden een motortjalk (eind jaren zestig) en ik een FJ om mee te zeilen. Een kennis had een 12-voetsjol (388 Harlekijn) als bijboot en ik was op slag verliefd! Ik kon in 1973 een jol kopen (291 Tweedledum). Daar moest wel het nodige aan vernieuwd worden, maar Hans van de Meer heeft dat naar volle tevredenheid gedaan. Ook nog een poosje wedstrijd gezeild, van '77 tot '83.

Op de IJsseltocht in 2005 maakte ik kennis met Willem Leopold en hij enthousiasmeerde me voor de Dorestad Raid. Dat gaf een nieuwe impuls aan het zeilen en varen. Vervolgens een boot gebouwd (simpeler dan de jol!) om raids te varen met z'n tweeën: roeien, zeilen ook op ruimer water en overnachten. Het werd een Pathfinder van de Nieuw-Zeelandse ontwerper John Welsfort.

En dan de aantrekkelijke uitnodiging voor de Waterlandtocht. Echt onbekend water en geen idee dat je daar zo zou kunnen zeilen! Ondanks de nabijheid van de stad toch prachtige natuur, te beginnen met het haventje van WV Het Die, een idyllische plek als vertrekpunt. De ontstaansgeschiedenis van het haventje is ook interessant: gecreëerd en in stand gehouden door personeel van Amsterdamse scheepswerven (heb jaren in de scheepsbouw gewerkt en kan me er iets bij voorstellen; behoefte aan compensatie in de natuur en grote saamhorigheid).

De verzamelde jollen werden in een rap tempo te water gelaten terwijl tafeltjes en stoelen op de juiste afstand klaargezet werden voor het palaver. Aan de hand van een mooi geplastificeerd routekaartje legde Willem de route uit over de Holysloter Die, het Bozenmeertje, de Kerk AE, de Ooster AE, Overleek, Broek in Waterland en weer terug via Bozenmeertje en Holysloter Die. Theo Henzen (897) die zelf een jol gebouwd had maar nog weinig zeilervaring met een jol, zocht eigenlijk een opstapper met ervaring. Daarop melde zich Jan Papôt, een enthousiasteling die helaas z'n jol onlangs had moeten verkopen. Dat was dan ook weer mooi geregeld. We kregen nog instructies mee voor het zeilen: oppassen voor ondieptes, zwaard niet te diep.

Voor het vertrek raakte mijn kleinzoon Samuel (13) op de steiger in gesprek met Marlien de Ru (223) over het lezen van boeken.

Samuel bleek alle boeken van Broederband gelezen te hebben en Marlien wist waar die boeken over gaan, namelijk over zeilen, Skandiers, Wolvenschepen, jongens die leren samenwerken en allerlei vaardigheden onder de knie moeten krijgen. Titels onder andere *De Outsiders*, *De Jagers*, *De Indringers* enz.

Het werd een prachtige tocht over onverwacht mooi zeilwater met lieflijke doorkijkjes en veel natuur met aalscholvers, een eend met grote jongen die in paniek raakten, boerenzwaluwen, een karekiet, buizerds en verschillende soorten libellen. En het weer kon niet beter, een mooi zeilwindje voor zo'n omgeving met echte Hollandse luchten. Het laatste traject van de tocht liep over wat smallere en dikkere watertjes met veel bruggen, bomen en wat huizen. Een sleepje van de platte schuit was daar toch wel erg fijn! Het commentaar van de wal: het lijkt wel een familie in die bootjes; wat mijns inziens opgevat moet worden als een groot compliment. Het slootje door naar de Theetuin voor een sanitaire stop en in Broek in Waterland ging de jeugd te water om wat af te koelen. Het laatste stukje over het Bozenmeertje en Holysloter Die nog even lekker gezeild om afscheid te kunnen nemen van dit mooie water.

Anton van Riemsdijk en Samuel a/b jol 291 Tweedledum ◀

TIPS & TRICKS

Het zeilen in een jol is leuk, maar ook het nadenken hoe je aanpassingen kan doen aan de jol. Hieronder staan weer wat suggesties. De oplossingen komen natuurlijk niet allemaal van mijzelf; meestal loop ik tegen een probleem aan en vraag aan medejolzeilers hoe zij dat opgelost hebben. Heeft u ook een (klus)tip? Mail die dan met een (hoge resolutie) foto aan jollenbulletin@gmail.com

1 Veiligheid is van belang. Natuurlijk hebben de jollen drijfzakken met een inhoud van minimaal 120 liter effectief drijfvermogen. Meer drijfvermogen is toegestaan. In een van de jollen zag ik deze creatieve toepassing. Een drijfzak is hier gebogen bevestigd in de punt van de jol!

2 Om bij de onderboei de zeilschoot makkelijk aan te trekken is de achtknoop aan het einde van de schoot vervangen door een lus.

3 Een aantal gieken breekt tijdens het seizoen, omdat de neerhouder te strak staat bij sommige manoeuvres. In de voorschriften staat: De neerhouder moet met een enkele of dubbele lijn aan de giek worden bevestigd. Positie van de aangrijpingspunten en de wijze van bevestiging is vrij. Zo heb ik gezorgd dat er twee aangrijpingspunten van de neerhaler op de giek zijn.

4 Een onderlijkstrekker met vertraging is toegestaan. De onderlijkstrekker mag zodanig worden uitgevoerd dat hij tijdens het varen is te bedienen. Voor dit doel mag een klemmetje op de giek worden gemonteerd ter hoogte van het voorste schootblok. Het aantrekken van het onderlijk lukte mij niet goed, daarom heb ik een vertraging gemaakt met een katrolletje.

5 Een reserve zeil of het 'nieuwste' zeil moet goed bewaard worden. Daarvoor is tijdens de winterperiode het oprollen van een zeil op een plastic buis van 4 mm bij 3 cm een goed idee. Om het oprollen makkelijker te maken, boorde ik een gaatje in de buis en zette het zeil vast met een lijntje.

6 Onlangs ontdekte ik dat zeker zes spantjes van mijn jol waren gebroken. Ik schrok daarvan, omdat er volgens mij geen aanvaring met de jol was geweest. De jol heb ik toen naar de bouwer Jeroen de Groot gebracht en hij heeft dit mooi gerepareerd. Navraag bij andere jollenzeilers leert, dat deze gebroken spanten wellicht veroorzaakt werden door: A. te strak vastsjorren van de jol op de trailer: Dat kan beter losjes gebeuren. B. Met twee man het water opgaan bij zwaar weer: daar is een jol eigenlijk niet op gebouwd. ◀

Sprinten & teamzeilen

KWV 'Loosdrecht' 21-22 augustus

Sprintwinnaars: 1. Frans Smits, 2. Ron van Dijk, 3. Rina de Nooijer. FOTO'S WILLEMIEN ROOSWINKEL

Het bestuur heeft het beleid om andere wedstrijdvormen te introduceren. Het idee is om variatie te bieden. Dat maakt de klasse aantrekkelijk. Naast de plassen- en de op-en-neerbanen heb je sprinten en teamzeilen. Elke discipline vereist weer een beetje andere kwaliteiten en inzet.

SPRINTEN: KORT EN KRACHTIG

Op Langweer zou er dit seizoen als eerste worden gesprint maar dat kon vanwege de covidmaatregelen helaas niet doorgaan. Voor later in het seizoen stond Loosdrecht in de planning. Het KWVL-wedstrijdcomité heeft samen met onze wedstrijdsecretaris passende wedstrijd bepalingen gemaakt. Een eenvoudige op-en-neerbaan met bovenin een spreader en onder in een gate gevolgd door een kort kruisrakje naar de finish. Eén keer naar boven en naar beneden dus en een wedstrijdduur van ongeveer 15 minuten. We hadden prachtig weer en precies de goede wind.

Het leuke van sprinten is dat je heel veel wedstrijden vaart. Je hebt dus elke keer een nieuwe kans. Uiteindelijk is er twaalf keer gestart. Goed starten is zo mogelijk nog belangrijker dan bij een gewone wedstrijd. Maar in het kruisrak en bij de boei zijn er allerlei kansen om je positie te verbeteren en ook op het voorde-windse rak is er strijd. Bij de gate werden verschillende keuzes gemaakt en dat leidde in het laatste korte stukje naar de finish tot een spannende eindstrijd.

Met 24 inschrijvingen bleek de belangstelling groot. Het veld werd in één geheel gestart. Winnaar werd Frans Smits met 31 punten, Ron van Dijk behaalde een tweede plek met 42 punten en Rina de Nooijer met 47 punten een welverdiende derde plaats.

Iedereen vond het erg leuk en voor herhaling vatbaar. We gaan sprinten het komend seizoen weer in het wedstrijdprogramma opnemen. In de toekomst zou het mooi zijn om in iedere regio een sprintevenement te houden. De Kaag heeft al belangstelling getoond, Loosdrecht en Langweer idem dito.

TEAMZEILEN: SPANNING EN SENSATIE

Een paar zinnen uit het voorwoord van Prince Philip, HRH The Duke of Edinburgh uit 1969 bij de aankondiging van de kampioenschappen teamzeilen:

'Team racing demands rather a different approach and different techniques (...).

The races are the important thing of course, but I daresay there will be much to discuss afterwards and I am sure everyone will enjoy the social side of these encounters.' Engelser kan het niet.

1969 is lang geleden maar toch blijken de woorden van Philip nu nog te kloppen. Op Loosdrecht hebben we teamzeiluitprobeerwedstrijdjes georganiseerd als onderdeel van de woensdagmiddag-training. Het was net als Philip schreef inderdaad spannend en moeilijk en er viel veel te bespreken.

Lex Rijnink was bereid gevonden om een korte introductie te geven en Tom Fick

trad op als scheidsrechter op het water. Van tevoren werd nadrukkelijk afgesproken dat het om uitproberen en kennismaken ging en dat we extra voorzichtig zouden zijn om schade te voorkomen. De deelnemers werden in vier teams van elk drie jollen ingedeeld om elke keer met twee teams tegen elkaar te varen over een korte slangvormige baan bestaande uit de start, boven boei, daarna naar een boei op ruime-windsekoers en dan naar beneden, daar weer een boei naar een ruime-windseboei en gevolgd door een kruisrakje naar de finish. Een baan om in 15 minuten te varen. Het team met de minste punten wint. We hadden ideaal weer: niet te veel en niet te weinig wind. De essentie van het teamzeilen is om slim gebruik te maken van de regels en om vuile wind te geven om zo de tegenstander te hinderen zodat je teamgenoten naar voren kunnen varen. Een veel gebruikte strategie is om je tegenstander weg te brengen. Door vlak boven een tegenstander te varen op een aande-windseboei voorkom je dat hij of zij overstag kan om naar de boei te gaan. Je kunt zo heel ver van de boei weg varen met één van je tegenstanders. Als het goed is, kunnen jouw teamgenoten dan plaatsen opschuiven in het klassement en daarmee misschien wel de overwinning bemachtigen. Kortom een kat-en-muisspelletje. Strategie, boathandling, tactiek, regelkennis, aanvallen en verdedigen en samenwerking zit er allemaal in. Iedereen kwam met een grote smile van het water af. Het bleek moeilijk maar leuk. Ik heb nog nooit zo veel vanuit mijn boot 360 graden om me heen gekeken. Kortom iets om nog eens te doen! Wie doet er mee? Bij voldoende belangstelling gaan we kijken waar en wanneer we een teamzeil-evenement kunnen realiseren.

Jaap Wientjes | 508 Vooruit ◀

KAAG WEEK(END)

1951-2021

23-25 juli 2021

Het was de laatste dag van Kaagweek 1951 en ik zeilde in 12-voetsjol 267 mijn eerste wedstrijden in de C, dat zou tegenwoordig de Bronze Fleet heten.

Het woei stront van de dijken en bij gebrek aan bemanning M/V zat ik in mijn twaalfjarige uppie op het kantje de hele A-baan af te werken. Er waren al enkele concurrenten gaan zwemmen en na de laatste G-boei was het aan de wind over BB naar de finish. Gelukkig had de 'persboot' (een stalen hakkepufvletje van zes meter) mij ontdekt en was schuin boven

mij gaan varen wat een minimaal beetje luwte gaf en de golven een beetje brak. Bij de finish bleek de toren al verlaten maar de persboot toeterde mij als hekkensluis van de Kaagweek 1951 af en het wedstrijdcomité registreerde mij alsnog als derde. 's Avonds kreeg ik in de feesttent als allerlaatste een bronzen brief-opener uitgereikt door mijnheer Van der Steur, die op zijn onnavolgbare wijze mijn martelgang verwoordde en mij veel succes in de toekomst wenste.

Het was de laatste dag van het Kaagweekend 2021, de vervanging van de sinds 2019 door corona uitgestelde 100ste Kaagweek. Ik zeilde in de 268, de jol van mijn bemanning waar ik al een paar jaar de Kaagweek in zeil. Het woei nauwelijks en het startschip werd een paar keer verlegd vanwege sterk wisselende windrichtingen maar tegen 12.00 uur werd de (nieuwe) A-baan gekozen en gingen de Regenbogen met een redelijk

windje van start. Heel wijs met de zwarte vlag want voor general recalls was echt geen tijd. Na een klein uur waren de jollen aan de beurt en al kruisend van ongeveer de vroegere G-boei naar het Norremeer zat ik vier keer met een paar andere in het goede hoekje zodat ik als eerste bij de bovenboei kwam, waar ik de Marieholms al had zien omdraaien en dacht de T-vlag te zullen zien maar dat was gelukkig gewoon de S dus finish, toch nog een ééntje.

De eerste dag was er een aardig lopend windje, wel eenmansweer, uit het noorden waarbij Sipke Schuurmans (830) en Christiaan Klinkenberg (679) voorin aardig strijd leverden.

's Morgens eindigden ze in die volgorde, maar 's middags won de 679 waarbij de 278 met onze Franse deelnemer tussen hen in kroop. Zondag wederom noordenwind maar iets minder sterk. Mooie kruisrakken naar Kaagdorp waar Daan Daniels in zijn prachtig gerestaureerde 348 en ik redelijk ons partijtje meebiezen. 679 kwam als eerste bij de boven boei en ik als tweede, voor de wind wist hij verder uit te lopen en als eerste te finishen, ik had meer moeite in de goede windstroken te blijven en werd nog door drie anderen voorbijgelopen, waarbij de 209 tweede en de 348 derde werden. 's Middags ging ik nog beter en zag/hoorde na de eerste boei achter mij dat 830 en 679 een bakboord-stuurboordprobleem hadden dat 679 op een protest liet aankomen (hoewel ik dat woord niet heb horen roepen) en helaas verloor. Draaien met gevaar voor aanvaring is ook een redelijk omstreden begrip tegenwoordig.

Bij die boei waren meer problemen waarbij sommige zeilers zich niet helemaal jolwaardig tegen hun medezeilers hebben gedragen, jammer. De boei op het Norremeer was verlegd waardoor de baan verder bezeild was, maar wederom had ik voor de wind snellere jongens achter mij en de 348 wist door midden over het Zweiland te gaan met een laatste vlagje voor de finish samen met Jan Willem ten Kleij één en twee te worden en de hoofdprijs binnen te halen. 679 kreeg een DSQ waardoor hij tweede in totaal werd en ik derde werd wat ik ook in totaal was, evenals 70 jaar geleden.

Hans Reyers a/b 268 Gambiet ◀

75ste Schildweek De F-boei

23-29 juli 2021

Een van de aardige aspecten van wedstrijdzeilen is dat je niet aan een vaste locatie gebonden bent. Je komt nog eens ergens. Na zestig jaar wedstrijdzeilen kom je dan op een plas waar je nooit eerder hebt gezeild.

Niet dat er een bucketlist afgevoerd moet worden, maar als het zo uitkomt is het toch leuk om ergens te zeilen waar je nog nooit bent geweest. Zo was Avocette nog nooit op het Schildmeer geweest. Toch een plas waar al meer dan 75 jaar een echte zeilweek van zes dagen wordt verzeild. Veel 16-kwadraten, Flitsen, Topklassers en natuurlijk toch ook jeugd in Splashes. Dit alles mogelijk gemaakt door sponsoring en vele vrijwilligers. Het meer ligt als het ware in de del van de aardgasbel. Open oevers met uitzondering van de oostwal waar de boeien vlak onder de beboste wal liggen met de nodige kansen om achterstand te verminderen of helemaal de ballenbak in te gaan. De echte bewoonde wereld ligt ongeveer 10 km verderop en dan zit je zowat in Appingedam dus puur natuur daar.

De jollen mochten afgelopen jaar het weekeinde meezeilen. Internationale deelname deed de vloot tot dertien boten groeien.

Een nieuwe plas voor de meeste jolzeilers, maar niet voor een aantal stuurlieden die geacht werden te beschikken over de kennis van de plaatselijke eigenaardigheden. Een nieuwe locatie: dus ging Avocette vroeg de plas op voor een verkenningsronde: zijn er ondieptes, waar liggen de boeien, zijn er trekwallen enz. Genoeg om een uurtje voor de eerste start het meer op te gaan.

De wedstrijd bepalingen waren per e-mail opgestuurd. Maar ja op de smart-

phone zijn die dingen bijna niet te lezen en ten tweede nat worden van zo'n ding is ook geen gewenste zaak. Dat ding bleef dus in de auto liggen. Prachtig zeilweer. Mooie lange kruisrakken, geen last van andere klassen enz. Zeilen in optima forma. Na zo'n twee uur zeilen moest er toch een keer ergens een finish komen, maar op de banenkaart was een eindeloze baan getekend en die finish was niet op de kaart aangegeven. Dat een frequente Schildweekbezoeker die eerste lag 'het wel zou weten' was echter een misrekening. Wat moest die zeiler dan weten? Na een eindeloos voor-de-winds rak kwam nr. 1 bij de onderboei waarop een vlaggetje geplaatst was door mensen in het bootje van het comité. Maar ja, wie kent de seinvlaggen van het alfabet uit zijn hoofd? Na enig denkwerk was de gedachte van nummer 1, dan zullen we wel naar de finish moeten. Maar nummer 2 lag zover achter nummer 1 dat nummer 1 niet meer te zien was op de plas.

De logica van nummer 2 resulteerde erin dat de finish dan wel na het volgende kruisrak bij de bovenboei zou zijn. Na een half uur kruisen geen finish bij de bovenboei. Dan maar naar de haven. Aldaar aangekomen was het eerste commentaar van mijn liefste coach: 'Jij wist niet wat de Flitszeilertjes wel wisten: wat dat vlaggetje op de boei betekende. Had je maar naar het palaver moeten komen, dan had je geweten dat dat de F-vlag was op die boei. Dan moet je naar de F-boei, die stuurboord ronden en dan naar de finish.' Aha, zit het zó!

Maar de frequente Schildweekbezoeker, die eerste lag, was rechtstreeks van de boei met de F-vlag naar de finish gevaren en daar vanaf de verkeerde kant doorheen gevaren zonder die F-boei te ronden. Derhalve had nummer 1 ook geen geldig resultaat.

Moraal van het verhaal: 1. palaver kan nuttig zijn; 2. wedstrijd bepalingen op

een smartphone zijn geen oplossing als die droog moet blijven; 3. als twee honden vechten om een been loopt de derde ermee heen. Maar het was wel mooi varen daar ondanks een giga stortbui met een donderslag erbij. Een plas om volgend jaar ook weer te varen. Je kunt er ook met een moederschip komen, er is een grote jachthaven. Aan ruimte geen gebrek, er gaat niets boven Groningen.

Durk Zandstra | 861 Windermere ◀

Rondje Kaageiland 16 augustus 2021

Schoonjolzeilen

‘Bewegen voor de conditie, synchroon voor het groepsgevoel, dopamine voor de vrolijkheid’

In het voorjaar ging het gerucht dat een aantal jolzeilers op de Kaag meende er goed aan te doen om in de moeilijke coronatijden hun depressieve inslag door gebrek aan onderlinge rivaliteit en opkomende zwaarlijvigheid te lijf te moeten gaan op de manier zoals in de hilarische film *Le Grand Bain* werd getoond. ‘Bewegen’ (in die film is dat zwemmen) voor de conditie, ‘synchroon’ voor het groepsgevoel en ‘dopamine’ voor de vrolijkheid.

Het befaamde Zomerslootochtorganisatiecomité (ZSTOC) te weten Tom West en ondergetekende, vond dat de gemaakte vorderingen in de coronaperiode maar eens getoetst moesten worden tijdens het jaarlijkse Jollenkaagevenement.

Dus de jaarlijkse Zomerslootocht ging niet door vanwege andere inzichten: geen sloot door. Ook weinig zomer trouwens. Hoewel dat op 16 augustus nog wel mee viel.

Het gelouterde organiserend comité besloot om het thema ‘schoonjolzeilen’, ook wel synchroonjolzeilen genoemd, nader uit te werken en te bezien hoe de praktijk er na corona voor stond. De praktijk van schoonjolzeilen geeft immers bij uitstek het groepsgevoel van de jolzeilerij weer: vrolijkheid. Wat is er mooier dan synchroon met een groot aantal jollen rond een boei te gaan. Alle wedstrijden zijn uiteindelijk op dit dragend principe gebaseerd: pogingen doen om synchroon bij de bovenboei aan te komen en te ronden om daarna gelijktijdig de finish te passeren. Dat dat eigenlijk nooit lukt, toont het gebrek aan bekwaamheid aan van de zeilers. Iedereen doet z’n best maar toch blijkt steeds weer dat sommigen zich niet kunnen inhouden en veel te ver vooruitzeilen. Terughoudendheid is niet de meest opvallende karaktertrek van de jollers. Het schoonjolzeilen moet dan ook serieuzer worden getraind vindt het comité. We waren dus benieuwd wat de meer getrainden zouden presteren.

Op de foto’s ziet u het resultaat. Op de vlonder ging het nog goed: de jollen lagen keurig synchroon. Maar dat was het dan ook wel. Daarna werd het allengs minder. De tocht ging naar het Kaageiland waar een korte rondleiding werd gegeven. Maar ook hier ziet u dat zelfs achter een hek de synchronisatie veel te wensen over laat. De afgemeerde jollen aan de steiger bij het etablissement waar werd geluncht, lagen ook niet netjes. Het optuigen daarna was een totale mislukking zoals u ziet. Bij de doorgang van de Boerenbuurt leek het nog even goed te komen met als beste prestatie de drie jollen op de foto. Maar u ziet dat de meest rechtse jol uit de toon valt: petje verkeerd, kijkt de verkeerde kant op, linkerhand niet op de voetlijst, rechterhand aan het helmhout in plaats van losjes de pols erop. Het moet gezegd dat het als groep weer goed ging bij het afmeren in Rijpwetering door te weigeren om allen gelijktijdig de val uit de mast te laten komen: er was maar een jol die schuin werd getrokken om de val er weer in te frotten. Hozen was natuurlijk het gevolg.

Als je eenmaal die middag dat aura hebt, dan straalt dat uit, hè? Want bij het volgende etablissement ging eigenlijk niets synchroon hoewel de hap prima was. Gelukkig zijn daar geen foto’s van. Wel van het sleepje terug. Maar zelfs daar lukt het niet: sommigen moeten zo nodig zitten terwijl anderen juist staan.

We moeten constateren dat de synchronisatie tussen de jollen zelf, hoewel allemaal bemeten, al een zware kwestie is maar dat het met de zeilers pas echt een rommeltje is.

Schoon- of synchroonzwemmen is een olympische sport zoals u weet. De conclusie is dat er nog een lange weg te gaan is voordat De Kaag serieuze en bekwame deelnemers kan leveren voor het schoonjolzeilen.

Overigens is de naam ‘schoonzwemmen’ inmiddels veranderd in ‘artistiek zwemmen’. Ik heb goede hoop dat artistiek jolzeilen meer speelruimte biedt voor de zeiler. En ik denk ook dat de weg open ligt naar een volgende stap voor de jol zelf: van de Cockshottjol via de Brinkhorstjol naar de Artistiekjol.

Ed van Cortenberghe | 414 Vlerk ◀

‘Wat is er mooier dan synchroon met een groot aantal jollen rond een boei te gaan?’

Oud maar okay

Reparatie / meting 508

De 508 is weer in de vaart na een stevige schade veroorzaakt bij een bakboord-stuurboordsituatie. Aan bakboord aangevaren net onder de stootrand. Gangen gescheurd en gebroken en binnen spantjes stuk en los. Kortom erg!

En het geluid bij zo'n aanvaring: net of je een oud sigarenkistje in elkaar stampt. Enfin, degene die me aanvoer had zeker net zo veel spijt als ik, en deed het natuurlijk niet expres. Je kunt daarover blijven sikkeneuren, maar dat ligt niet in mijn aard.

De jol naar Van der Meer gebracht, de kunstenaars aan de Braassem. De foto's bij dit artikel geven een beeld van de reparatie. Maar daar gaat dit stukje niet over. De reparatie bood de kans om de zwakke punten van de Vooruit (naar de oorspronkelijk Franse naam Vas-Y) onderhanden te nemen. Dat is gebeurd en zodoende is het jolletje er niet slechter uit tevoorschijn gekomen.

Maar het was ook een mooie gelegenheid om te onderzoeken hoe het meten in zijn werk gaat. Er bestaat bij sommigen de zorg is dat oudere jollen bij hermeting hun certificaat niet kunnen behouden omdat ze niet meer aan de klassenvoorschriften voldoen. De 508 is in 1944 bij Van de Stadt gebouwd. Ik heb Gertjan van der Meer gevraagd om de jol te meten. Dus niet een officiële meting want die dient door een door het Verbond aangestelde meter te geschieden. Maar Gertjan weet daar natuurlijk veel van en ik heb onze klassencontroleur Donald Schotel, meegevraagd. Voor hem ook interessant om te zien hoe een en ander in zijn werk gaat.

Ze zetten de jol in een soort bouwmal (zie foto's) waarin hij moet passen met kielbalk, spiegel en steven. Van daaruit kunnen ze alle maten opnemen. Spannend! Het meetformulier is het officiële document dat moet worden ingevuld. Bij punt 9 en 10 bleek de jol net buiten de maten te vallen. Geen nood. Voor jollen van vóór 1 maart 1993 is er een apart deel binnen de klassenvoorschriften ingericht. Dus speciaal voor jollen die voor die tijd een certificaat hebben gehad. Dat stuk is speciaal in het leven geroepen toen in 1990 de klassenvoorschriften zijn aangepast naar aanleiding van de digitalisering van de bouwtekeningen en het invoeren van een andere meetmethode. En daar paste de 508 keurig in. Op haar leeftijd dus nog steeds in orde!

Jaap Wientjes | 508 Vooruit ◀

1. Gertjan van der Meer legt de meetprocedure uit. 2. De jol ligt klaar om te meten. 3. Met de steven in de bouwmal. 4. De kielbalk rust op de bouwmal. 5. Ondanks het herstel blij je van de schade altijd iets zien. FOTO'S JAAP WIJNTJES

Op 81-jarige leeftijd is op 8 juni 2021 Jan Korswagen overleden. Jan was een zeiler in hart en nieren. Samen met zijn broer Peter begon hij in de Vrijheid 424 en zeilde later in de 860. Jan maakte de overstap naar de Pampus, de 33, maar uiteindelijk ging hij zeilen in een jol.

De laatste 40 jaar kenden we Jan als Kaaglid in de Boeieloer 637. Jan was 67 jaar lid van KVV 'De Kaag' en meer dan 40 jaar lid van De Twaalfvoetsjollenclub. Met zijn vak als edelsmid-juwelier heeft hij verschillende klassen voorzien van door hem gemaakte zilveren

wisselprijzen, waaronder een schitterend schaalmodel van een Solo, een Flying Junior en een 12-voetsjol.

In Jan verliezen we een gepassioneerde zeiler die veel aanwezig was op het wedstrijdwater en tot afgelopen voorjaar bij de Woensdagmiddag-Kaagjollenzeilers.

Het bestuur en de leden van De Twaalfvoetsjollenclub wensen Tineke en de kinderen sterkte bij het verlies van Jan.

Rudy Kuiters

IN MEMORIAM
Jan Korswagen
1939 – 2021

Jolverhalen

ONDER REDACTIE VAN TOM FICK

Aan elke jol zit wel een verhaal. Laten we ze opsporen en in deze rubriek vertellen. Alvorens aan het volgende jolverhaal te beginnen, eerst even een ode aan het Jollenregister, omdat er zo veel geschiedenis over de 12-voetsjollen uit te herleiden valt. Het bestand is opgezet door Martha Daniels en wordt al jaren door Froukje en Pieter Daniels goed beheerd.

N° 113: Uit ander hout gesneden!

Jol 113 voor de Jollentempel van de KWV 'Loosdrecht', Holland Weekend 2017. FOTO WIETSKES VAN SOEST

12-voetsjol 113

Bouwer: Haarlemsche Jachtwerf
Bouwplaats: Haarlem
Bouwjaar: 1918

Deze bijdrage is gebaseerd op informatie van Frank Schinkel, die in 1991 de restauratie van deze jol ter hand heeft genomen.

De H113 werd in 1918 gebouwd bij de Haarlemsche Jachtwerf H.W. de Voogt. Han de Voogt (1892-1963) was in die tijd een legendarische

bouwer vanwege zijn bijzonder snelle jollen, vaak echte winners. Uniek aan de H113 is de bouw in iepenhout, waarover straks meer. Met deze jol won de eerste eigenaar, J.J.C. Sarlet uit Haarlem, in die tijd werkelijk alles. Op grond van klachten werd daarom de jol bij herhaling opnieuw gemeten, maar er werden nooit afwijkingen gevonden. Vermoedelijk is hierdoor ook het relatief hoge zeilnummer te verklaren. In die tijd werd namelijk ook bij hermeting een nieuw zeilnummer toegewezen. Nummer H113 is een van de oudste jollen, maar zeker niet het laagste nog varende zeilnummer uit die tijd.

Er varen nog enkele jollen uit die tijd rond met een nog lager nummer, ook omdat door verschillende omstandigheden na het jaar 1918 nog 'oudere' zeilnummers zijn uitgegeven.

Uniek detail is ook het oorspronkelijk meetteken uit 1918, in de vorm van een zegelplaatje op de binnenkant van de spiegel, beschermd door een later aangebracht met koper omlijst mica ruitje. De tekst luidt: 'Verbonden Zeilverenigingen Jollen-klasse N° 113'. Dit plaatje is namens de Verbonden Zeilverenigingen van Nederland en België' – de voorloper van het

Watersportverbond uit 1890 – uitgereikt ter goedkeuring en registratie. De naam Jollenklasse werd in die tijd gebruikt voor de 12-voetsjollen.

De H113 heeft in de loop der jaren verschillende eigenaren en namen gehad, zoals Peggy, Jagertje en Vischarend. In 1929 gaf de heer J.H. Volman uit Aerdenhout de H113 de toepasselijke naam 't Kloppertje'. Iepenhout is namelijk gevoelig voor houtworm en 'kloppertje' is een ander woord voor houtworm. Maar de naam kan natuurlijk ook geassocieerd worden met 'winnen'. De H113 heeft sindsdien deze naam behouden. In 1933 werd de jol eigendom van A. van Beekum, een bekende naam in de jollenwereld. In 1948 werd W.K.F. van Wessem uit Oostvoorne voor bijna vijftig jaar de bezitter, maar helaas raakte de jol in het laatste deel van deze periode sterk in verval. In 1991 is de boot overgedragen ter restauratie aan Frank Schinkel uit Roelofarendsveen, die eerder ook al andere jollen had gerestaureerd. Frank Schinkel werd hiermee op weg geholpen door Hans van der Meer van

de gelijknamige Jachtwerf in Oude Wetering, nog steeds een bekend adres voor 12-voetsjollen. Met de restauratie werd de H113 in de oorspronkelijke staat teruggebracht. In de loop der jaren waren er reparaties uitgevoerd in eiken- in plaats van iepenhout. Er werd door Frank en Hans gezocht naar goede partijen iepen. Niet bepaald aangenaam, omdat bij het verzagen van iepenhout een enorm vieze lucht vrijkomt, die ruikt naar katten- en hondenspijs. Bij de restauratie kreeg de H113 een nieuwe kiel, werden de eerste gangen vernieuwd en werden dolboord, banken, zwaardkast en knieën grotendeels vervangen in iepenhout. Het oorspronkelijke beslag werd na te zijn verzinkt weer gemonteerd, zo ook de bijzondere en grote koperen korvij-nagels. De boot is vervolgens in epoxy gezet en afgelakt met een tweecomponenten laksysteem. De restauratie is perfect gelukt en volgens oud-eigenaar van Wessem, die een keer kwam kijken, zelfs 'te mooi' bevonden! In 1995 en 1996 werd de jol door ervaren wedstrijd-zeilers als Floor Daniels en Jan de Vreede

bepoefd en zij waren enthousiast over de prestaties van de H113. Sinds 1999 is Michiel Feldberg uit Naarden de eigenaar en ligt de H113 bij de KWV 'Loosdrecht' in de 'Jollentempel'.

Tot slot mag als bijzonderheid nog worden opgetekend, dat de H113 in 1999 op een prachtige paginagrote foto prijkte in het oktobernummer van het vooraanstaande botenblad *Classic Boat*. Het betrof weliswaar een artikel gewijd aan het jollenzeilen in Italië, maar de H113 mocht er model voor staan!

Michiel Feldberg

Eerder verschenen in De Wijde Keel 4 (november 2020), het clubblad van de Koninklijke Watersport-Vereeniging 'Loosdrecht'.

Het unieke zegelplaatje van de Verbonden Zeilverenigingen voor jol No. 113 uit 1918. FOTO WIETSKES VAN SOEST

N° 178: Oorlogsslachtoffer

H178 Isis van J.W. van den Berg in een wedstrijd op de Kralingse Plas, 1930. FOTO: 75 JAAR REILEN EN ZEILEN VAN DE 12-VOETSJOL, BLZ. 81

12-voetsjol 178
 Bouwer: Scheepswerf De Vlijt
 Bouwplaats: Aalsmeer
 Bouwjaar: 1926

Een jol verhaal van Peer Mulder, die in de oorlogsjaren op wel heel jonge leeftijd in een 12-voetsjol stapte.

De 12-voetsjol 178 werd in 1926 gebouwd bij de Scheepswerf 'De Vlijt' van de gebroeders H. & J. de Vries, in die tijd voor een bedrag van ca. 500 gulden. Deze werf bouwde in de periode 1926-1964 zo'n 270 12-voetsjollen. De meeste waren bestemd voor de verhuur door jachthavens, maar zeker 108 jollen werden wedstrijd geschikt gemaakt en gemeten, zo ook de 178, die

in 1928 z'n meetbrief kreeg. Als derde eigenaar kwam de jol in 1939 in bezit van mijn vader. In de toen nog zelfstandige gemeente Hillegersberg, gelegen ten Noorden van Rotterdam, woonden wij aan de Bergse Voorplas. Mijn twee jaar oudere broer en ik kregen in 1942 een paar ongeduldige instructiezeillessen van mijn vader en vervolgens werd dat bootje, gelegen achter ons huis, aan ons overgelaten. Drijfkussens en andere luxe ontbraken, het was voor kleine jongens gewoon spartaans, maar heerlijk spelevaren.

In de eerste oorlogsjaren mocht er aanvankelijk niet meer gevaren worden op de Rotterdamse wateren, maar daarna konden we weer terecht op de Kralingse Plas en de Bergse Voorplas. In de zomer van 1944 mocht ik als 7-jarige meedoen met een wedstrijd van de nog steeds bestaande WSV Aegir op onze plas, een

gebeurtenis waar ik helaas nog steeds akelige herinneringen aan bewaar. Terwijl ik op school als kleinste altijd vooraan stond bij het binnengaan van het gebouw, werd ik tijdens deze wedstrijd door al die veel grotere jongens en mannen uitgescholden, gepest en eruit geloefd. Als klein ventje werd ik niet in het wedstrijdveld geaccepteerd. Of dat nu aan mijn lengte, leeftijd of aan mijn onervarenheid op wedstrijdgebied lag, dat zal ik nooit te weten komen. Aangezien schelden in onze familie onbekend was, voelde ik me alleen en weerloos. Ik was niet van plan nadien ooit nog aan een zeilwedstrijd deel te nemen, iets waar ik me tot de dag van vandaag aan heb gehouden.

De maand januari 1945 was extreem koud, terwijl er nauwelijks verwarmingsbrandstof beschikbaar was. Vrijwel alle bommen waren reeds clandestien door

burgers gekapt en opgestookt. Er zijn toen door honger en koude zo'n 10.000 tot 20.000 mensen in West-Nederland bezweken. Mijn hongerige vader kreeg van een koukleum de kans om de jol te ruilen tegen 200 Player-sigaretten (!) plus 1 mud, dat is 70 kilo, bruine bonen. In het hongerende Rotterdam bezaten we nu zoveel bruine bonen, dat mijn ouders iedere week ondervoede kinderen aan tafel noodden. Omdat ik in die tijd zo veel van die bonen heb moeten eten, staat chili con carne mij nog steeds tegen.

De consequenties van deze ruil voor de jol waren desastreus: de nieuwe eigenaar hakte onze eikenhouten jol in stukjes en stookte deze op in een noodgebied: het einde van 12-voetsjol 178.

Had deze trieste gebeurtenis, het opstoken van de jol 178 voor mijn broer en voor mij nog een als positief te duiden

resultaat? Ja, toch wel! Onze opvoeding bestond destijds uit wat meer ge- en verboden dan heden ten dage gebruikelijk en deze werden ook nogal eens met een pak slaag gehandhaafd. Er gold zo bij ons thuis één niet te breken regel: om 6 uur 's avonds werd er warm gegeten, geen minuut later en met gewassen handen! Dus wat als de wind op de terugtocht wegviel en je het peddelend niet voor zessen haalde? Na het opstoken van de jol in 1945 verschenen we nooit meer te laat aan tafel...

Zo'n tragisch oorloggerelateerd lot van een 12-voetsjol wordt in het Jollenarchief ongeveer tien keer aangegeven met verschillende omschrijvingen als: 'verbrand tijdens bombardement Rotterdam', 'opgestookt in de oorlog', zes jollen werden 'gevorderd in de oorlog' of 'in beslag genomen' en de 270 is naar

Engeland gevaren en aldaar verbrand. In het lustrumboek ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de 12-voetsjol is een hoofdstuk gewijd aan Engelandvaarders in 12-voetsjollen. Voor zover bekend zijn er vier pogingen geweest, waarvan er twee slaagden.

Nu zijn we al weer ruim 75 jaar vrij van oorlog en het ziet er naar mijn mening naar uit dat de huidige 12-voetsjollenvloot een dergelijk tragisch lot bespaard zal blijven.

Peer Mulder

Dit verhaal verscheen eerder in De Wijde Keel 2 (juni 2021), het clubblad van de Koninklijke Watersport-Vereeniging 'Loosdrecht'.

Tussen 1928 en 1930 trokken leden van Westend enkele keren naar Brussel om wedstrijd te zeilen. Vanwege de kosten bleven de jollen in Aalsmeer, alleen rondhouten en tuigen werden meegenomen. Zo ook van de H 178. FOTO: SCHEEPSWERFDEVLIJT.NL/JOLLEN-VAN-WESTEND-1927

N° 572: Kolonel

Kolonel C.W. de Visser, temidden van de HJC-delegatie in Burnham voor de Internationale Teamwedstrijden in 1924. FOTO HAARLEMSCHE JACHTCLUB

12-voetsjol 572

Bouwer: G. de Keizer
Bouwplaats: Haarlem
Bouwjaar: 1947-1948

Vreemde naam zult u denken, ook niet door onze familie verzonnen. De jol is vernoemd naar Kolonel C.W. de Visser, in 1917 één van de oprichters, daarna oud-voorzitter en erelid van de Haarlemsche Jachtclub (HJC).

De 572 was namelijk in de eerste jaren van haar bestaan één van de clubjollen van de HJC. Vooral kinderen leerden erin zeilen en er werd actief in wedstrijd gezeild. De HJC had in die tijd zo'n tien tot twaalf clubjollen en tot begin jaren zestig was de 12-voetsjol dé clubboot van de HJC. De 12-voetsjol 572 Kolonel werd als laatste van een serie van drie in 1947-1948 speciaal voor de HJC gebouwd door Jachtwerf G. de Keizer in Haarlem. Volgens het Jollenregister zijn dit ook de enige drie jollen, die door deze jachtwerf

zijn gebouwd. Als les boot werd deze jol wat zwaar uitgevoerd. Toch stond zij als redelijk snel bekend en daarom mochten alleen de gevorderden erin varen.

Vanwege de oude en rijke historie van de HJC met de 12-voetsjollen, organiseerde de HJC als onderdeel van hun eeuwfeest in 2017 een speciaal en gezellig jollenweekend op de Mooie Nel bij Haarlem, waar zo'n dertig jollen aan meededen. Op internet is over deze historie nog e.e.a. na te lezen op <http://www.haarlemschejachtclub.nl/pages/evenementen/hjc-en-12-voetsjol-vroeger.php>.

Het probleem van houten les- en clubboten is, dat deze na het zeilen niet altijd goed droog worden gesponst. Zo bleek al na een aantal jaren dat bij de 572 diverse gangen, de zandstroken (eerste gang naast de kielbalk) en de zwaardkast verrot waren. In 1963 kocht mijn vader – als laatste van de HJC-clubjollen – deze jol om zijn kroost in te leren zeilen. Wij woonden op een scheepswerf aan het Spaarne en de timmerafdeling ontfermde zich over de restauratie, allemaal met Birma teak.

Er kwam ook een nieuw Vreken-tuig. Ik was toen nog maar 11 jaar oud en veel te licht. De jol ging dan met mij zeilen, in plaats van andersom. Met harde wind nam ik een puts water mee, die ik bij voordewindse rakken op de achterdoft plaatste om duiken te voorkomen. Om een nat pak te vermijden, draaide ik meestal stormrondjes in plaats van te gijpen. Omslaan gaf sowieso een hoop gedoe. In die tijd stopten wij nog geen drijfmiddelen in de boot. Je kwam uiteindelijk vanzelf op lagerwal, waar de boot dan leeggehoosd kon worden.

Op zolder hadden we nog oude rondhouten en tuigen van de 12-voetsjol 392 Verkenner, die van mijn tante Els was geweest toen zij nog in Spaarndam woonde. Die gebruikten wij voor zwaar weer, zodat de mast een kort leven beschoren was: die gebroken mast doet nu dienst als papegaaistok van mijn ijszeiler. Toen ik 15, 16 jaar oud was, deed ik mee aan wedstrijden op De Kaag, Braassem, Sneek en Alkmaar. Het avontuurlijke was om er met vrienden en andere boten heen te varen. Ik hing er dan een 3 PK-

buitenboordmotor achter en voer dan bijvoorbeeld via de Randmeren naar Friesland.

In 1972, het jaar waarin ik eindexamen moest doen op de hbs, kreeg ik het lumineuze idee om de jol op de werf binnen en buiten helemaal kaal te krabben en te voorzien van een nieuw strak uiterlijk. Na het aanbrengen van de laatste laklaag werd ook een van de hijskranen op de werf geleverd. Dat bleek geen goede combinatie: de jol zat onder de grijze verfklodders. En dat speelde zich net af op de dag van het mondeling eindexamen Frans. Daar verscheen ik dus een half uur te laat, omdat ik eerst met peut de boot weer moest schoonmaken. Nadat ik dit incident in goed Frans had uitgelegd, kreeg ik alsnog een voldoende.

Later verhuisde de jol met ons gezin mee naar de overkant van het Spaarne, waar zij nu nog ligt. En ook al zeilen we met de 572 niet zo veel wedstrijden meer, met

de Kolonel hebben we het 75-jarig jubileum op de Kaag, het 90-jarig jubileum op de Beulaker en het prachtige eeuwfeest in 2014 op de KWVL in Loosdrecht uitbundig meegevierd.

Wij gebruiken de jol nu voornamelijk voor het maken van tochten. Zij gaat dan op sleptouw achter onze Regenboog 102 Jolijt. Tot windkracht 5 is dat goed te doen op het IJsselmeer. Tijdens onze tochten slapen we aan boord van de Regenboog en dat is vergeleken met een 12-voetsjol best comfortabel. De tochten brengen ons naar de fraaiste gebieden, waar ons land zo rijk aan is. Vaak combineren wij dit met Regenboogwedstrijden. Mijn vrouw Jolijt en ik varen de vloot dan naar het wedstrijdwater. Daar aangekomen komen onze zoons aan boord. Zij varen tegenwoordig de wedstrijden en ik ben verbannen naar het voordek. Sommige vaargebieden zijn te ondiep voor de Boog. Die gaat dan voor anker en dan varen wij met de jol verder. Met de

jol kun je immers overal komen, roeiend (met vier riemen!), jagend, bomend of zeilend: zo kom je op plekjes, die je anders alleen 's winters op de schaats kunt bereiken. De 12-voetsjol is en blijft daarmee een fantastische boot voor zowel wedstrijden, als toertochten. Komende zomer zijn wij van plan met de vloot naar Antwerpen te varen. Dan laten we de Kolonel België eens zien.

Rik Stapel ◀

Dit verhaal verscheen eerder in De Wijde Keel 1 (januari 2021), het clubblad van de Koninklijke Watersport-Vereeniging 'Loosdrecht' en in Schuimspatten (april 2021), het clubblad van de Haarlemsche Jachtclub.

Wie levert het volgende jolverhaal of de ingrediënten ervoor? Neem contact op met Tom Fick: the.fick@net.hcc.nl

Jork en Jolijt Stapel in de Kolonel, Jollenevenement Haarlemsche Jachtclub 2017. FOTO WIETSKE VAN SOEST

OORLOGSVLOOT

Acht 12-voetsjollen met de Waddenzee naar de Kaag (1-6 september)

Op de Loosdrechtse Plassen wordt er, op initiatief van Tonny Surendonk, al vijftien jaar op de woensdagmiddagen door een groep 12-voetsjolleilers geoefend in wedstrijdzeilen. Iedere jolleiler, ervaren of onervaren is hier welkom.

Oud-jolleiler Sam van Doorn heeft onlangs weer een jol (352 Slavin) gekocht en besloot om mee te doen aan een oefening. Na afloop werd nagepraat op het terras van de KWVL. Sam vertelde eigenaar te zijn van het dertig meter lange marinevaartuig De Waddenzee. Met dit schip, dat gebruikt werd om boeien te leggen (vroeger een taak van de marine), wordt tegenwoordig gecharterd. Vanwege corona had dit ex-marinevaartuig al heel lang niet met gasten kunnen varen. Sam vertelde dat op het

dek van het schip minstens acht 12-voetsjollen pasten en dat er aan boord slaappleaats voor veertien personen was. Tonny stelde daarop voor om met een groep jolleilers De Waddenzee te charteren en hiermee naar het NK op De Kaag te varen.

Sam had hier wel oren naar. Het idee is niet nieuw. Vroeger toen er nog geen trailers bestonden, lieten de zeilers hun boten ook dikwijls per beurtschip, aan dek of in sleep, naar het wedstrijdwater vervoeren. Een voorbeeld hiervan is de 'Lemmerboot' waarmee zeilboten van Friesland naar De Kaag werden getransporteerd.

Door Tonny's welbekende overredingskracht lukte het al snel om de aanwezigen op het terras enthousiast te maken, en via de whatsapp-groep werden nog enkele deelnemers bereikt. De voorbereidingstijd was kort, maar verliep voorspoedig. Omdat het schip de Loos-

drechtse Plassen moeilijk kan bereiken, werd afgesproken de jollen per trailer naar de Koninklijke Nederlandsche Zeil- & Roei-Vereniging (KNZ&RV) in Muiden te brengen en ze daar aan boord te hijsen. Om deze spectaculaire reis vast te leggen voeren Eric van Staten van Watersport-TV en Tries Scherpel de eerste dag op uitnodiging mee.

De Waddenzee werd woensdagmiddag 1 september voor de sociëteit in Muiden afgemeerd door de crew bestaande uit eigenaar Sam van Doorn, stuurman Joop de Vries en diens broer Martin, machinist en kok. Na wat oefenen verliep het hijsen van de acht jollen en het plaatsen ervan op het voor- en achterdek van het schip prima. Na het scannen van de corona-check-QR-code konden de deelnemers hun bagage aan boord brengen en hun kooien inruimen. Zoals het bij de marine betaamt: vrouwen en mannen apart! De kapitein gaf vervolgens in de long-

‘Zoals het bij de marine betaamt: mannen en vrouwen apart’

room uitleg over de veiligheidsmiddelen, het gebruik van het toilet, de afspraken over het gebruik van de bar, de maaltijden en natuurlijk het corvee.

We voeren daarna naar Amsterdam om de staandemastroute van Noord naar Zuid op te pikken met als eindpunt de Kaagsociëteit. Aan dek of boven op het schip, zwaaiend naar de mensen aan de wal met de houten jolletjes aan dek dwars door de grote stad, was een geweldige belevenis. Wij passeerden sluisen en bruggen, waarbij we af en toe ook lang moesten wachten. Daardoor kwamen wij niet zoals gepland om 12.00 uur, maar pas om 16.00 uur aan bij de Kaagsociëteit. Het laatste stukje van de tocht op de Kagerplassen werd De Waddenzee begeleid door enkele jolleilers. Voor het schip en de acht jollen was een mooie plek aan de steiger van De Kaag vrijgehouden.

Direct na de laatste finish op zondag 5 september hesen we de jollen weer aan dek. Bij vertrek na de prijsuitreiking werden wij uitbundig uitgezwaaid vanuit het clubhuis en vanaf de wal en passerende schepen. Enkele passagiers hebben nog oorsuizingen van de luide hoornstoten. Dit keer volgden we de staandemastroute door Haarlem. Maandagochtend voeren wij door het centrum van de stad aan het Spaarne: een belevenis! Tegen 16.00 uur legde het marinevaartuig weer aan bij de KNZ&RV in Muiden. Daarna ontschepen, afscheid nemen en de jollen op de trailer terug naar Loosdrecht. Het einde van een geslaagde reis, waarin wij elkaar goed hebben leren kennen en waarmee ook promotie kon worden gemaakt voor de Twaalfvoetsjollenclub en het zeilen in ons mooie overnaadse bootje.

Hero Breuning | 877 Maatje

Meer foto's en filmpjes op: twaalfvoetsjollenclub.nl en watersport-tv.nl ◀

Mysterie

ontrafeld rond foto uit Rotterdams familiealbum

TEKST DURK ZANDSTRA | 861 WADE OF WINDERMERE

Bootjes op oude foto's intrigeren altijd, zeker als er veel jolletjes op staan. Ik kreeg een mooie foto in handen waarop een aantal jollen te zien is. Uitzoeken wie, wat, waar en wanneer was de eerste uitdaging.

De foto kwam uit een album van een Rotterdamse familie. Dus ergens in die regionen zou de foto genomen kunnen zijn. Er werd gedacht aan De Kaag. De starttoren leek er veel op, maar er was iets vreemds aan de hand. Wietske van Soest kwam met de oplossing: de foto is in spiegelbeeld afgedrukt! De conclusie was honderd procent De Kaag gezien vanuit de Zijp. Ook werden nu de zeilnummers in de gehesen zeilen goed waarneembaar. De foto moet na 1921 gemaakt zijn, in dat jaar is namelijk de starttoren gereed gekomen.

JOL H35 ALIAS G82

Opvallend is de jol met een G in het zeil, de G82. Na wat gespeur in oude uitslagen in *Die Yacht* van 1932 kom ik de G82 tegen in een uitslagenlijst van de Kielerwoche. De naam van de jol is Hella; aan boord K. en H. Obst, lid van de Norddeutsche Regatta Verein. Karl Obst blijkt een zeiler te zijn uit de Rotterdamse scene. Hij werd Rotterdams Kampioen in 1926, 1928 en 1930. Voor een deel komt deze kennis uit het boek *75 jaar reilen en zeilen van de Twaalfvoetsjol* van Wim van der Valk, en ook in het jubileumboek van de RZV wordt melding gemaakt van Karl Obst. Het blijkt dat de H35 later ook een G-registratie kreeg met eveneens de naam Hella. In het Van der Valk-boek wordt abusievelijk de G87 in plaats van G82 genoemd. Ik houd het erop dat het H35 moet zijn die later ook G82 werd. Dit vermoeden wordt bevestigd door een foto van Karl Obst op blz. 65 uit het Van der Valk-boek: duidelijk leesbaar

G82. Het is een Abeking & Rasmussen-jol. Na 1949 wordt deze jol niet meer in de registers vermeld. Wie met de G82 zeilde, is dus bekend. Nu nog wanneer. In de uitslagen van de Kaagweek van 1926 en 1927 wordt Karl Obst genoemd. Hij wordt tot de Rotterdamse zeilers gerekend volgens het *Rotterdams Nieuwsblad*. Eveneens is Karl Obst winnaar van de Busley *Errinnerungspreis* bij de Kielerwoche van 1930. Niet geheel zonder polemieken was deze overwinning. Hij zou gewikt hebben. Een brief hieromtrent van de heer De Vries Lentsch aan de vader van Obst is afgedrukt in het Van der Valk-jollenboek op blz. 67 waarin Obst vrijgepleit wordt van wrikken, en hij dus eerlijk de prijs gewonnen zou hebben. In 1931 wint hij nogmaals deze prestigieuze prijs. Ook Bob Maas wint deze prijs nog een keer. Obst is dus een enthousiaste zeiler en een geduchte concurrent van bekende jollenzeilers uit zijn tijd zoals: Jan Maas, Gerrit Bohré, Jacques Barzilay, Piet Huybers, Daan Kagchelland en Cornelis Hin.

DR. ING. CARL BUSLEY

Wie was C. Busley, de naamgever van deze *Errinnerungspreis*? Busley (1850-1928) was een van de initiatiefnemers voor de Kielerwoche en medeoprichter van het Deutschen Segler Verbandes waarvan hij de eerste vicevoorzitter werd. Na het overlijden van de eerste voorzitter, Adolf Burmester, werd hij de nieuwe voorzitter. Hij was eveneens initiatiefnemer van de Sonderklasse in een poging meer gelijkwaardige boten aan de start van de Kielerwoche te laten komen. Later maakte hij zich sterk voor

kleinere min of meer eenheidsklassen. Hij was jarenlang scheepsbouwkundig ingenieur op de keizerlijke marinewerf in Kiel en hoogleraar aan de marineacademie aldaar. Later werd hij een hoge ambtelijke adviseur voor marinezaken en een vertrouweling van admiraal Tirpitz.

LICHTGEWICHT MANFRED CURRY

Busley was eveneens lid van de Bayerischen YachtClub (BYC). In het jubileumboek van die club, dat online te bewonderen valt, kom ik een aardige anekdote over Manfred Curry tegen (van de curryklem). Curry neemt deel aan de Olympische Spelen van 1928 in Amsterdam. Hij is bemanningslid op een Amerikaans 8-meter jacht. De Amerikaanse deelnemer in de 12-voetsjolkklasse wordt echter ziek en Curry zeilt dan jol in de laatste twee races die met veel wind gevaren worden. Curry is letterlijk geen zwaargewicht en wordt twee keer laatste. Dus ook Curry zat ooit aan het roer van een One Design A Class Dinghy. Het jubileumboek van de BYC staat overigens vol met foto's, ook van een jol met zeillatten.

JACQUES BARZILAY

Even terug naar de foto van De Kaag. Er is nog een jol met zeilnummer 179 te zien. Dit is de jol van Jacques Barzilay, Black Diamond. In de registers is niets te vinden over deze jol. Wel vaart er een jol in Nederlands-Indië met dezelfde naam, maar of het deze jol betreft, is niet duidelijk. In de Oost zeilde men met een eigen nummering. Barzilay wordt omstreeks 1956 FD-zeiler en

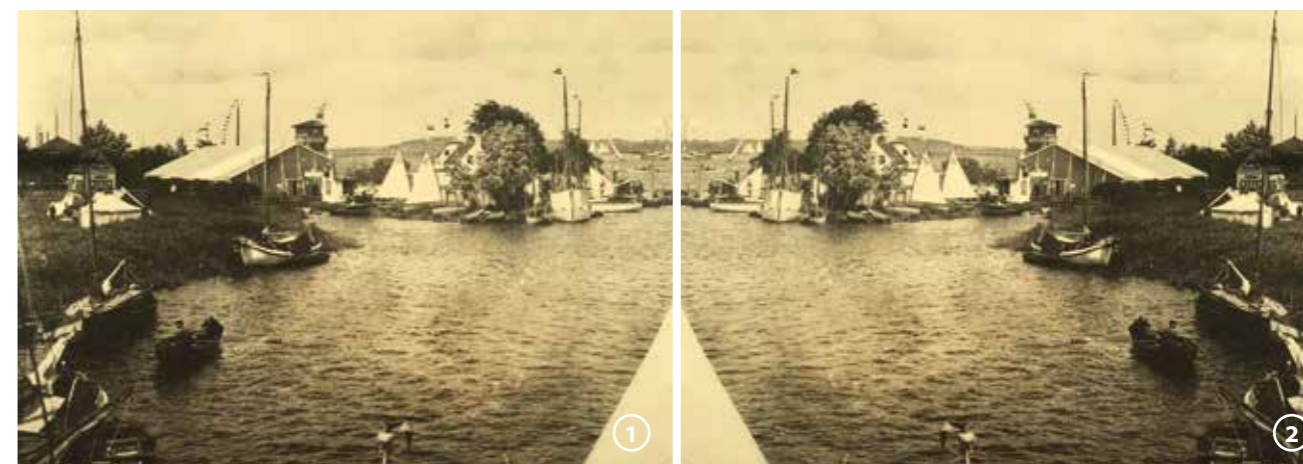
initiatiefnemer van de nog steeds gezeilde Boterletterwedstrijden op de Kralingseplas.

In het boek *Twaalfvoetsjol 100 jaar klasse 1914-2014* vinden we een foto waarop de Rotterdamse jolzeilers, onder wie

Barzilay en Obst, klaar staan voor vertrek naar de Kaagweek van 1934.

Samenvattend kunnen we de foto dateren na 1921. Waarschijnlijk genomen tussen 1926 en 1934 tijdens een Kaagweek. De jollen van Barzilay en Obst zijn te herkennen aan de zeilnummers. Beiden zijn zeilers uit Rotterdam.

Blijft de vraag: hoeveel jollen staan er op de foto van De Kaag? ◀

1., 2. De gespiegelde en de 'ontspiegelde' foto van De Kaag.

3. Karl Obst in zijn G82 Hella, Rotterdam, eind jaren twintig.

4. Rotterdamse zeilers klaar voor vertrek naar de Kaagweek 1934. Tweede van rechts: Karl Obst.

5. Karl Obst, Piet Huybers en Jacques Barzilay vertegenwoordigden de RZV op de Internationale Teamwedstrijden in Gent. Foto circa 1930.

6. Geheimrat Dr. Ing. Carl Busley (1850-1928), eerste vicevoorzitter van het Deutscher Segler-Verband.

Canadese CONNECTIE

Tijdens de verzenkende hittegolf die Canada afgelopen juni trof, mailde Nicolette (Nicky) Arnoldus ons een krantenbericht over de 2021 Round Salt Spring Island Race, die elk jaar georganiseerd wordt door de Saltspring Island Sailing Club. Het complete rondje (van liefts 42 zeemijl!) zeilden Nicky en Robert (Bob) de Roos in hun jollen 340 en 380 dapper uit. Bobs verhaal over zijn Nederlandse zeilconnecties en een deel van het verslag van de eilandrace leest u op deze pagina's.

Right now I am at a beautiful resort on our little island called Saltspring at a family reunion held in honour of my wife and my 50th. wedding anniversary. Yesterday we had 29 family and friends here including Nicky Arnoldus who has lent me one her jols with a sail #340 to sail against my #360 in the lake next to the resort.

I will go back in time to try and explain these very deep and old connections. From what my father told me and from what I remember as a child it goes like this. My father and Max Breuning were in medical school which was interrupted by the war. The war time and shortly after was covered by the story of #355 Trippelaartje 'Bootje in the kijker' (Bulletin 12 blz. 34, red.) When I was born in 1948 Max and his wife Carla, daughter Margo and son Hero stayed friends. I even shared time in the same baby crib with Margo. My earliest memory of sailing was in a rented BM ending in a rain storm amongst some reeds in a lake in Friesland. My mother was not happy! In 1953 we immigrated as a family to the West Coast of Canada where my father started practice as a family doctor. To satisfy his sailing appetite he arranged through Max to import the Falcon #169 which in the summer was moored off a beach in Vancouver where we met the De Kleer brothers, who also had built a Falcon. Later as my brother and I grew older my father made sure we learned to sail first in a Pirate or maybe an El Toro but then later again through Max he imported thirteen Flits kits which he sold to all his colleagues and friends. Mine was #125 built by my Dad and me and cello resin finished by the De Kleer brothers. That was a bit of the beginning of my taste for boat building. Then Max suggested to his friend Tom Reyers who

was flying regularly to Vancouver for KLM that he should visit my father who now owned a Fraser 30 De Kleer built yacht. On every occasion they went sailing on Tom's four day layover. The friendship developed to the point that Tom and his sons Rieks and Jelle sailed with my Dad on Omega, Harry de Kleers Fraser 41 back from Hawaii after a Victoria Maui Race. The De Kleer brothers had become builders of sailing yacht kits that folks would buy and finish on their own. Sometime during these boat kit building years they built a fibreglass 12' hull which was never finished. When they retired about 25 years ago I found the unfinished 12' hull and I said I'll take that home. It grew moss in my back yard until I moved to Saltspring where I finally made a sailing dinghy out of it. The summer of the Hawaii trip my family traded our Vancouver family home with Tom Reyer's home in Hilversum. We spent time in Loosdrecht on the Bokkesprong and were introduced to the Waterbaby. Several other trips to The Netherlands occurred over the years including one to the 12' Championships in 2019 at Loosdrecht. I was inspired to go by Nicky Arnoldus #340 and the passing of Tom Reyers. I sailed Rex #760 in his honour. I didn't do very well but was fully hooked on everything about the 12' class as Nickie and I had sparred against each other a bit before the trip. As covid hit I needed a project to keep me sane so I decided to build a wooden boat which is now partially finished. As I have very little boat building experience (just house renovations) I have found it a very challenging and daunting task. I am now in the klinking stage about half done. By next spring I hope to be sailing her. With Nickie's two boats here and my two we will slowly build a following so

that we can race one design just like in The Netherlands.

That is the story from Saltspring Western Canada.

Cheers Bob de Roos

Salt Spring Island, 18 augustus 2021

PS If any of the readers are interested in 12' sailing here on Saltspring and do some cruising in the surrounding areas we would love to trade our condo (townhouse at the Bay) for something similar in Holland. Please contact: bucky. deroos@gmail.com

Heleen Reyers dank voor het leggen van het lijntje met Canada. ◀

Boven: start jollen Round Saltspring Island Race, mei 2021. ANTHONY WILKINS - GULF ISLANDS DRIFTWOOD
Onder: overnachting groot (aan boord) en klein (thuis). SALTSPRING ISLAND SAILING CLUB
Rechts: De jollen bij Southy Point. SALTSPRING ISLAND SAILING CLUB

ROUND SALT SPRING ISLAND RACE Wooden International Dinghies among highlights of event

Saltspring, 2nd July 2021 - 'The May long weekend saw 30 Salt Spring Island sailboats complete in the annual Round Salt Spring Race.

Race participants ran the gamut from 12-foot International dinghies to an 11-ton catamaran, and most every type of sailboat in between, including Derek Lundy's beautiful Bristol Channel Cutter. Participants' experience ranged from long-time competitive sailors to those who had never raced before.

The race was run under the Salt Spring Island Sailing Club Covid protocols, meaning only local boats were allowed to race, and all boats were sailed either single handed, with family members, or within each skipper's bubble. In addition, if crews were not able to finish the race in daylight hours on Saturday, they were required to pause their racing at sunset and resume on Sunday to prevent nighttime accidents.

This year all entry fees were donated to the Lady Minto Hospital Foundation in appreciation of all our health-care workers during the pandemic. The race raised \$750 towards the capital campaign for the Lady Minto Hospital

Emergency Department project.

This edition of the race was run counter-clockwise around the island.

It was particularly exiting to follow the race between the two dinghies, skippered by Nicky Arnoldus and Robert DeRoos. The modest wooden sailboats, which were designed in 1912, completed the 42-mile race (including sailing through the Sansum Narrows against the current!) within minutes of one another, and in under 17 hours. Both stopped at Musgrave Landing and went home for the night, due to the modest (non-existent) accommodations in the boats (...).

Although it was a big change from pre-Covid races, there was a general consensus that this edition was perhaps the most enjoyable Round Salt Spring Race in recent memory. The fact that there was a significant donation to such a worthy cause was icing on the cake.'

Greg Taylor en Greg Slakov,
Saltspring Island Sailing Club ◀

BRON: GULF ISLANDS DRIFTWOOD 2 JUNI 2021

BOB OVER DE RACE: 'That was quite an experience for me. Last year I made it as far as Fernwood and this year with Nicky pushing me we made it all the way around. The main take away for me was the closeness

between the two boats even though they are a bit different. After going to different sides of the Trincomali we crossed tacks having to call starboard. It was also fun to hang in there with the big boys (...) and a couple of other big spinnakers that very politely stayed away from covering us.

Unfortunately we could not get any pictures. It was very difficult to operate the boat with one hand and open a dry bag with the other to access phone or lunch or even a can of Bubbly. Try taking off a sweater and life jacket in the heat of the afternoon and then putting it all back on one handed when the wind came up. Taking times at the required waypoints and writing them down was also a no go. Taking a pee was a challenge enough. Any way cheers, thanks for organizing. Robert DeRoos | Bucket'

BOBS VROUW BRENDA: 'Amazingly, he's not complaining a bit, and is as busy as ever. Pretty cool for a guy who had a heart attack last July. He is feeling so grateful he was able to accomplish this circumnavigation.'

1

De jollen van Westend

TEKST: HUIB DE VRIES | BEELD: WV WESTEND

Je zult als watersportvereniging maar het geluk hebben met een kunstschilder als voorzitter en een reclameteenaar als een van de leden. Tussen 1920 en 1940 had watersportvereniging 'Westend' uit Aalsmeer dat geluk. En zowel in het clubhuis als in de archieven is daar nog heel wat van terug te vinden.

De vereniging was in 1917 opgericht en tien jaar later, in 1927, werd het nieuwe clubhuis in gebruik genomen. Het werd gebouwd op palen boven het water van de Westeinderplas, achter de jachthaven Dragt. Hierboven de originele ontwerp-tekening van de architect (en natuurlijk ook clublid), Ernst Ruhwandl (1). Het houten gebouwtje kreeg de verenigingskleuren rood-groen-zwart, afgeleid van de gemeentevlag van Aalsmeer. Het clubgebouw wordt nog altijd aan de eisen van de tijd aangepast en is nog steeds een kenmerkend punt aan de 'kleine poel', zoals dit deel van de Westeinderplas genoemd wordt.

VOORZITTER-KUNSTENAAR

Voorzitter Jan Hesterman jr. (1877-1955) was vooral bekend geworden door zijn grote restauratiewerken voor het Rijksmuseum. Daarnaast had hij een grote voorliefde voor de zeilsport. Hij

2

3

was een van de pioniers die vanaf de Nieuwe Meer bij Amsterdam naar de ruime Westeinderplassen bij Aalsmeer trok. Daar liet hij in 1918 bij mijn grootvader C.J.W. (Han) de Vries zijn houten zeilsloep Friedjo bouwen (3).

KUNST MET EEN KNIPOOG

In die jaren werd 'Kunst' meestal met een hoofdletter geschreven, want het was een ernstige zaak. Maar het leuke is nu dat zowel Hesterman als Castelee in hun werken voor de watersportvereniging juist een lichte en soms humoristische toets gebruikten. Voorzitter Jan Hesterman beeldt zichzelf verschillende keren af als een goedmoedige baas van zijn jongere clubleden (2, 6). Op een tekening van zijn hand (6) kijkt Hesterman vertwijfeld naar enkele leden die om onduidelijke redenen een enorm anker in hun 12-voetsjol vervoeren.

Reclameman Jan Castelee woonde in een ark bij jachthaven Dragt, dus vlakbij

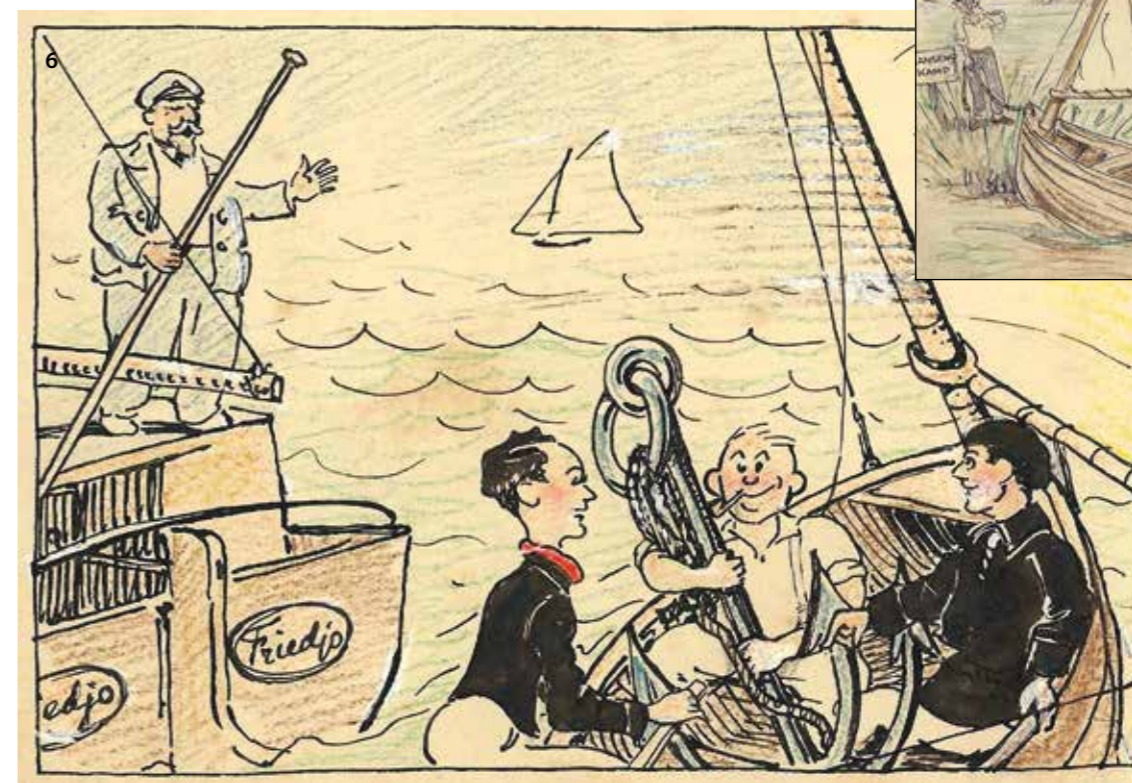

4

'Westend' en was bijna dagelijks in het clubhuis of op het water te vinden. Hij zeilde zelf ook en maakte van allerlei gebeurtenissen bij de vereniging kleine aquarellen en tekeningen. Zoals op deze tekening (5) die hij omstreeks 1928 maakte van de 12-voetsjol Vivo van clubsecretaris Ocko ter Gast. Het lijkt

erop dat hij een fout maakte bij het afmeten van zijn jol aan Jansens Kamp, een van de eerste recreatie-eilandjes op de Westeinderplas. Overigens was Ter Gast een goede 12-voetsjolzeiler, vooral met de H 157 Vivo, die tot 1927 Daphnia heette. Jarenlang werd in de vereniging door

12-voetsjollen om de Daphnia-beker gezeild. Jan Castelee maakte later nogmaals een aquarel van H 157, op dit schilderijtje is links nog net een deel van het clubhuis zichtbaar (4). ▶

6

5

7

ZEVEN JOLLEN OP EEN SCHILDERIJ

Beter dan een moderne kleurenfoto zou kunnen doen, wordt de sfeer van de onderlinge wedstrijd op zondag 8 mei 1927 weergegeven op dit schilderijtje (7). Hesterman schilderde het in olieverf op hardboard. We zien de volgende twaalf-voetsjollen richting clubgebouw zeilen:

- **157 Daphnia** (in 1928 Vivo), gebouwd bij Abeking & Rasmussen, Bremen. Eigenaar in 1927 was B.J.M. Bothe uit Amsterdam. In 1928 werd de eigenaar O.G. ter Gast, ook uit Amsterdam en de naam werd toen Vivo.

- **178 Sleepje**, gebouwd bij H. & J. de Vries, De Vlijt, in Aalsmeer. Eigenaar tot 1932 was A. Luyrink.
- **94 Lytze**, gebouwd bij De Vries Lentsch, Het Fort, Nieuwendam. Eigenaar tot 1932 was mej. L. Kluwer, Amsterdam, bij wedstrijden was de stuurman meestal de clubarchitect Ernst Ruhwandl uit Amsterdam.
- **169 Lucky**, gebouwd bij Abeking & Rasmussen, Bremen, De eigenaar tot 1936 was J.A. Hesterman, Amsterdam.
- **142 Prekkel**, gebouwd bij H. & J. de Vries, De Vlijt, Aalsmeer. Eigenaars van 1926 tot 1935 waren J.H.A. Sassen en J.H.A. Prekkel, Amsterdam.

- **140 't Sleepje**, gebouwd bij H. & J. de Vries, De Vlijt, Aalsmeer. De eigenaar tot 1930 was J.C. Doodenheefver jr. uit Den Haag.
- **182 Capi**, gebouwd bij H. & J. de Vries, De Vlijt, Aalsmeer, de eigenaar was J. Redeker uit Amsterdam.

Korte tijd later ontstond onderstaande aquarel (8) met opnieuw als onderwerp een onderlinge wedstrijd van de jollen. De voorzitter, tevens de schilder Jan Hesterman, heeft hier met zijn 169 Lucky een mooie voorsprong op zijn clubleden genomen!

8

DE RONDE VAN DE HAARLEMMERMEER

Een jaar na de feesten ter gelegenheid van het tienjarig bestaan en de opening van het nieuwe clubhuis werd opnieuw iets bijzonders georganiseerd. Het zou een wedstrijd door de Ringvaart van de Haarlemmermeer worden, meer dan 60 kilometer lang en alleen bestemd voor 12-voetsjollen. Hesterman deed met zijn 169 Lucky zelf ook aan deze 'monster-tocht' mee. Hij tekende een overzichtskaartje (9) en kalligrafeerde de uitslagen in prachtige letters. Op zondag 17 juni 1928 vertrokken de acht deelnemende jollen 's morgens om kwart over zes en de eerste 12-voetsjol arriveerde 9 uur en 25 minuten later weer bij het clubhuis in Aalsmeer. Het was penningmeester Bernard Bothe die met de H63, ook weer Daphnia, de wedstrijd vanaf het begin had gedomineerd. Voorzitter Jan Hesterman kwam ruim elf minuten later als laatste binnen en werd vijfde omdat de drie overige deelnemers hadden opgegeven.

HET WAS ALS EEN SPROOKJE, ZO FIJN...

Het waren de goede jaren twintig. De Eerste Wereldoorlog was inmiddels al lang geschiedenis geworden en de toekomst zag er zonnig uit. De leden van Westend zeilden met hun jollen wedstrijden op de Westeinder, in Brussel of Hamburg en wonnen regelmatig mooie prijzen. Maar... de toekomstige tijden wierpen hun schaduw vooruit en lieten natuurlijk ook die kleine watersport-

vereniging in Aalsmeer niet met rust. Gelukkig was daarvan tijdens het voorzitterschap van Jan Hesterman van 1921 tot 1934 eigenlijk nog weinig te merken. Zie hieronder de illustraties (10) van Jan Castele die hij in 1932 maakte van een zomers feest op Westend. Hij schreef er ook een rijmpje bij (zie onderaan).

Huib de Vries, Purmerend

BRON: F.J.W. KOOPMAN, H.J. DE VRIES, '100 JAAR WSV WESTEND'. WSV WESTEND, AALSMEEER 2017.

Penning met gestileerde jol, derde prijs Ronde van de Haarlemmermeer 1928.

10

'De vrolijk gekleurde lampionnen,
Ze wiegelden zacht aan de lijn,
Hun schijnsel weerspiegelde in 't water,
Het was als een sprookje, zoo fijn!
Jan Castele, zomer 1932.

Voor belangstellenden zijn er nog enkele exemplaren beschikbaar van het boekje *100 Jaar W.S.V. Westend* samengesteld door F.J.W. Koopman en H.J. de Vries. Stuur een mail naar: huibrijna@gmail.com ◀

Tonny draagt stokje over na vijftien jaar Apen leren klimmen

Feestelijk afscheid

Op 29 september jl. is in Loosdrecht afscheid genomen van Tonny Surendonk als coördinator van het oefenen met de 12-voetsjollen gedurende vijftien jaar.

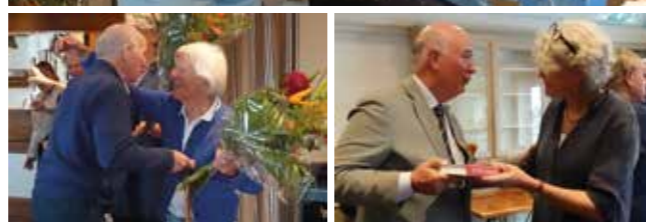
Deze bijeenkomst was een complete verrassing voor haar: we zouden het water op gaan zoals 'altijd', maar het weer (regen en veel wind) maakte dat onmogelijk. Als alternatief programma heeft ondergetekende een verhaal gehouden over snel zeilen. Door de aanwezigen (ca. twintig) is de lezing van commentaar voorzien en zijn de opmerkingen verwerkt. Het uiteindelijke resultaat van de presentatie is te zien op twaalfvoetsjollenclub.nl.

Na de lezing kwamen zo'n twintig andere (oud-)jollezeilers binnen om met elkaar het afscheid van Tonny als coördinator van Apen leren klimmen te vieren.

Diverse cadeaus werden aangeboden: Tonny kreeg van Jaap Wientjes het vaantje van verdienste van de Jollenclub (zie kader) en een schilderij met de nummers van 'haar' jollen. Er verscheen een echte aap ten tonele (Roderick van Voorst tot Voorst), voor deze speciale gelegenheid vervroegd uit Frankrijk teruggekomen; we sneden een grote taart aan met een foto van Tonny en haar kleinzoon Daan in haar jol en we hieven het glas om de gebeurtenis te vieren.

Bovendien werd afscheid genomen van Jaqueline Francoys als regiocommissaris. Ook bij het organiseren van het afscheid van Tonny heeft zij een grote rol gespeeld. Jacqueline kreeg van de voorzitter als dank een boek over koken, een gedeelde passie van Jaap en Jacqueline.

Hero Breuning | Regiocommissaris Midden ◀

Vaantje voor verdienste voor Tonny Surendonk

We zijn natuurlijk allemaal vol bewondering voor het feit dat Tonny op haar leeftijd nog zo veel en goed vaart. Maar daarvoor krijgt ze dit vaantje niet. Het bestuur geeft haar dit vaantje omdat ze vijftien jaar de woensdag-middagtraining op Loosdrecht oftewel 'Apen leren klimmen' heeft georganiseerd. Ton wist elke keer weer iemand bereid te vinden om een training te organiseren. Ze heeft daarmee een sterke basis gelegd onder de jollenzeilerij op Loosdrecht. Dank Tonny namens De Twaalfvoetsjollenclub.

Zeilen in Zwitserland

3-5 september 2021

Op de zeilschool waar ik zeilles gaf was er een collega instructeur die twee jaar zeilles had gegeven op de Thunersee. Daar werd zeilles gegeven in Draken en de 5.5 klasse; een andere zeilwereld vergeleken met de grote BM-ers en de Bristoljagers waarin wij lesgeven.

Maar zeilen op een azuurblauw meer met hoge bergen op de achtergrond leek mij toen al het einde. Dat zijn voorganger verdrongen was toen zijn 5.5 naar de diepte verdween, was eigenlijk alleen nog maar een grotere aanmoediging.

Toen Steve Crook vertelde dat hij tegenwoordig op de Thunersee zeilde, was mijn belangstelling weer volledig gewekt. De foto's die hij vorig jaar opstuurde van de wedstrijden aldaar gaven de doorslag: daar wilde ik ook eens zeilen. Dus togen Frieda en ik met de jol achter de auto begin september naar Zwitserland. Gewoon om daar een keer lekker te zeilen in een omgeving die er anders uitzag dan de Loosdrechtse Plassen.

Ik wist dat we daar een scala aan houten jollen zouden aantreffen. Wel allemaal hout, maar verschillende uitvoeringen: de klassieke Hollandse jollen, moderne Italiaanse jollen en oude houten jollen die op de Italiaanse manier getuigd zijn; dus onder andere met en losse broek. De Italiaanse jollen hebben de naam sneller te zijn dan de Hollandse, maar in werkelijkheid valt dat erg mee. Zo'n Italiaanse jol is ook te kloppen, je moet dan wel goed zeilen. Maar dat snelheidsverschil maakte mij helemaal niets uit, want ik wilde gewoon lekker zeilen in een fantastische omgeving.

Veertien jollen hadden de, soms lange, reis naar Interlaken gemaakt. Daaronder veel Zwitsers, een Fransman, een Italiaan en twee Nederlanders. Die andere Nederlander bleek ik nog te kennen van vroeger van mijn werk en de Franse vioolbouwer had ik in Bracciano ontmoet. De sfeer was geweldig, het in een uit het water halen was een gezamenlijke vreugde en het was in het Frans, Duits of Engels plezierig kennis maken met al die trotse jollenbezitters. Met twee bootjes wist het wedstrijdcomité op uiterst simpele wijze een perfecte baan uit te zetten en daar voeren we dan, bijna helemaal alleen op een prachtig bergmeer.

Geen onvertogen woord was er gewisseld, met uitzondering misschien van mijn roep om ruimte bij de benedenwindse boei. Zes wedstrijden hebben we uiteindelijk gevaren, meer liet het hagedruksysteem, dat voor fantastisch weer zorgde, helaas niet toe. Na afloop bleek er voor alle deelnemers een prijs.

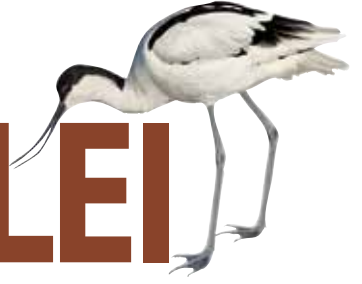
Steve bleek het driedaagse evenement helemaal alleen georganiseerd te hebben.

Organiserende vereniging was de Segelclub Neuhaus Interlaken, waar zich een kleine vloot van zes jollen heeft verzameld, die regelmatig samen oefenen. Er is belangstelling genoeg zodat de vloot zich nog wel zal uitbreiden. De jol groeit in Zwitserland gestaag, er zijn nu in totaal dertig jollen. Dus nog maar een jaartje door zeilen en volgend jaar weer?

Steve, op de foto (inzet) varend in zijn Einepyk SUI 4, informeert je graag over de plannen voor volgend jaar: info@12footdinghy.org.

De stuurman van Pientje 259

KLUUT IN DE KLEI

Natuurlijk hoort een kluut met zijn poten in de klei te staan. Daar zijn zijn of haar pootjes voor gemaakt: dunne teentjes en sprieterige beentjes. Als gevolg van de evolutie zo ontstaan; de consequenties van niet mee veranderen wordt verderop in het verhaal wel duidelijk. Wat moet het *Jollenbulletin* nu met kluten, modder en poten, zult u zich afvragen.

De kop van de jol direct laten afvallen tot in het riet. Op lagerwal verdaagd! Goede raad is duur: zeilend vrijvaren van lagerwal was geen optie, dan maar overboord stappen. Tot grote verrassing van de schipper stond hij amper tot aan de knieën in het water.

Dat viel dus mee. Bootje draaien, kop in de wind, even een aanloopje en dan

Welnu het volgende overkwam uw schrijvende Avocette, een beetje een luxebenaming voor een kluut. Maar ja, wat wil je als je jolzeiler bent. Dan kies je voor elegantie nietwaar? (Laat die stoere motorboot zich maar Kluut noemen...)

Tijdens het GWS-klassenevenement in regio Noord deed zich het volgende voor. Het Suderburds Wiid, het nieuwe wedstrijdwater tussen het Pikmeer en de Wijde Ee, is een deel van het uitgegraven en ondergelopen poldereiland de Burd. Het was reeds bekend dat de oostoever aan de ondiepe kant is, maar een midzwaard doet wonderen. Dat komt gewoon omhoog over de hobbel en meestal kan je weer verder zonder problemen. Dit keer was de bakboordzijde van de ingang vanuit het Pikmeer naar het Suderburds Wiid het toneel van een spektakel. Om een mooie vrije slag te maken zonder vuile wind moest het bakboordhoekje strak genomen worden. Alvast het zwaard een beetje omhooggetrokken, maar helaas na twee bonkjes zat het muurvast in de zuigende vette klei. Ook het roer sloeg vast in de klei en het zwaard kwam uit de gleuf omhoog en los van de zwaardbout.

hup, instappen. Althans dat was het plan. Dat ging goed gedurende twee stappen, daarna verdween de kapitein in een acute verdieping tot bijna okselhoogte en werd vastgezogen in de vette klei. Oef, nu weer in de jol zien te komen. Dat lukte maar met volle laarzen met per stuk een kilo van de beste vette Friese klei werd het een erg glibberige, smerige bende in de Avocette. Met een ruime achterstand begon de schipper aan de inhaalrace. Zijn eer werd gered door nog twee boten in te halen. De hele maandag na het weekend was nodig om de kleiresten uit de Avocette te verwijderen. De smurrie is net polijstpasta: de supersuckers deden het na het kleibad weer uitermate soepel. Nu weet ik waarom kluten van die dunne pootjes hebben: na de maaltijd met hun buikje vol, kan je gewoon niet te veel klei aan je pootjes hebben om het luchtruim weer te kiezen. En dat geldt ook voor jolzeilers die na een stranding het ruime sop weer kiezen.

Liefs Avocette ◀

Jachtbouw

de Groot

Nieuwbouw, onderhoud en reparaties
Gespecialiseerd in houten jachten

Gerrit Imbosstraat 5
9607 PA Foxhol (Gr.)
Tel. 0598 - 371722

www.jachtbouwdegroot.nl
info@jachtbouwdegroot.nl

**Voor nieuwe zeilen en reparaties voor uw 12 voets jol
kunt u ook bij ons terecht!**

Hoofdkantoor
Verbreepark 11
2731 BR Benthuisen
079 342 2641

Vestiging Baarn
Zuidereind 4
3741 LG Baarn
035 542 4284

info@hagoortsails.nl

www.hagoortsails.nl

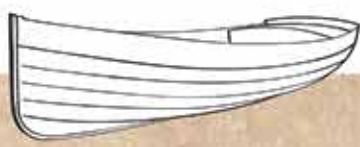
@Hagoort Sails
#PoweredByHagoort
#JeZeilmaker

SCHERPEL JACHTWERF

Bootbouwschool, Houten Vletten en Sloepen, Jachthaven, Zeilschool

WWW.SCHERPEL.NL